

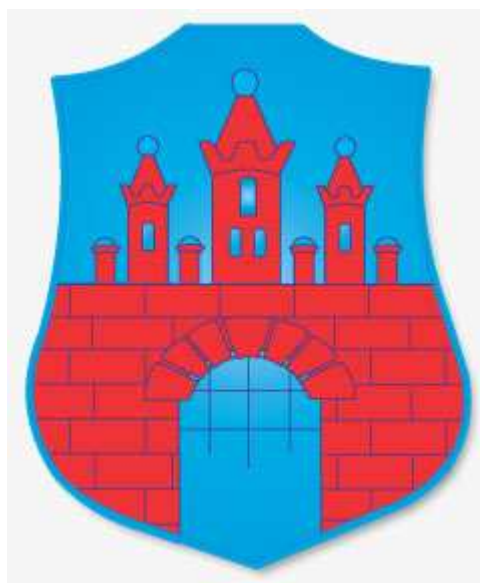

INSTYTUT ZARZĄDZANIA I SAMORZĄDNOŚCI®
INSTITUTE OF MANAGEMENT AND SELF-GOVERNING

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI

MIASTA RADKÓW

NA LATA 2010-2013

Radków, czerwiec 2010 r.

Instytut Zarządzania i Samorządności Sp. z o.o.

ul. Baczyńskiego 13, 51-122 Wrocław

Biuro Zarządu: al. Armii Krajowej 53, 50-541 Wrocław, tel. 071/323 09 11, fax 071/323 09 22

NIP: 895-17-69-081, **REGON:** 932795618, **KRS:** 0000112127

Zarząd: Przemysław Klonowski – Prezes Zarządu, dr Grzegorz Krzos – Wiceprezes Zarządu

Bank: BISE SA o/Wrocław 31 13701301 0000170143514100

www.instytut.biz

Spis treści

WSTĘP	4
I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA RADKÓW	9
1.1. Potencjał położenia geograficznego	9
1.1.1. Położenie miasta Radków	9
1.1.2. Zagospodarowanie przestrzenne i obszary poddane ochronie konserwatorskiej	12
1.1.3. Stan środowiska naturalnego	18
1.2. Potencjał społeczno-gospodarczy miasta Radków	20
1.2.1. Demografia	20
1.2.2. Bezrobocie, gospodarka i rynek pracy	22
1.2.3. Podstawowa infrastruktura techniczna i społeczna	25
1.2.4. Analiza stanu mieszkalnictwa (własność gruntów i budynków)	26
II. WYZNACZANIE OBSZARU WSPARCIA	27
2.1. Uspołecznienie procesu opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji	27
2.2. Obszar wsparcia – główne założenia strategiczne	27
2.2.1. Tereny przemysłowe i powojaskowe	27
2.2.2. Efektywność energetyczna	28
2.2.3. Potrzeby osób niepełnosprawnych	29
2.2.4. Potrzeby imigrantów, mniejszości narodowych i etnicznych oraz uchodźców	31
2.2.5. Partnerstwo	32
2.2.7. Zarządzanie LPR	34
2.3. Metoda identyfikacji obszaru wsparcia	36
2.4. Diagnoza miasta pod względem przyjętych kryteriów identyfikacji obszaru wsparcia	37
III. DIAGNOZA OBSZARU WSPARCIA	46
1. Analiza SWOT	46
3.2. Zidentyfikowane problemy wyznaczonego obszaru wsparcia	47
3.3. Cele	52
3.3.1. Zidentyfikowane cele rewitalizacji	52
3.3.2. Wskaźniki z wyszczególnionymi wartościami docelowymi	53
3.4. Charakterystyka planowanego przedsięwzięcia	53
IV. ZAKRES PRZESTRZENNY OBSZARU WSPARCIA	59
4.1. Mapa lokalizująca obszar interwencji	59

4.2. Mapa z naniesioną lokalizacją przedsięwzięcia z zakresu mieszkalnictwa na wyznaczonym obszarze wsparcia	61
V. OCENA ODDZIAŁYWANIA LPR NA ŚRODOWISKO	63
ZAŁĄCZNIK NR 1	69
UWAGI KOŃCOWE	71

Wstęp

Rewitalizacja oznacza proces zmian przestrzennych, technicznych, społecznych i gospodarczych, podjętych w interesie publicznym, których celem jest wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej, przywrócenie mu dawnych funkcji bądź znalezienie nowych funkcji oraz stworzenie warunków do jego dalszego rozwoju z wykorzystaniem jego cech endogenicznych.

Rewitalizacja to również zintegrowany proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych obszarach miast, który przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego, odbudowy więzi społecznych i ożywienia gospodarczego.

Do głównych przejawów degradacji należy zaliczyć postępującą dekapitalizację zabudowy miejskiej, niszczenie tkanki urbanistycznej, niszczenie obiektów o wartościach kulturowych, niski poziom przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej oraz zagrożenie przestępczością. Brak endogenicznych czynników wzrostu w powiązaniu z niewielkim zainteresowaniem inwestowania w tych obszarach (ze względu na wysokie koszty modernizacji infrastruktury i niską siłę nabywczą mieszkańców) wywołuje nadmierne zróżnicowanie statusu materialnego i patologie społeczne.

Dzięki procesom rewitalizacyjnym możliwe jest m.in.

- zachowanie walorów historycznych danego obszaru,
  - podkreślenie jego unikalności i kolorytu lokalnego,
  - działanie zgodnie z potrzebami i wartościami danej społeczności,
  - aktywny udział mieszkańców w przygotowaniu i realizacji programu rewitalizacji.
-

Lokalny Program Rewitalizacji (LPR) stanowi istotne studium planistyczne diagnozujące sytuację w mieście oraz określające obszary wymagające przeprowadzenia zaplanowanych zadań rewitalizacyjnych. Dokument ten stanowi podstawę do podjęcia działań strategicznych mających na celu powstrzymanie koncentracji problemów społecznych, gospodarczych i ekologicznych na terenie określonego obszaru miasta.

Źródło: www.wikipedia.org

Radków to ośrodek miejski, odgrywający istotną rolę w strukturze społeczno- gospodarczej Gminy Radków. Gmina miejsko- wiejska Radków, zajmująca powierzchnię 140 km² usytuowana jest w najbardziej wysuniętej na południe części Dolnego Śląska- południowo- zachodniej części Kotliny Kłodzkiej. Sieć osadniczą w gminie tworzą miasto Radków o powierzchni 15 km² i wsie: Tłumaczów, Ścinawka Górna, Ścinawka Średnia, Ścinawka Dolna, Ratno Dolne, Ratno Górne, Wambierzyce, Raszków, Suszyna, Karłów, Pasterka i Gajów. Gmina graniczy od północy z Gminą Nowa Ruda, od wschodu z gminą wiejską Kłodzko, od południa z Gminą Szczytna i z Kudowa Zdrój, od zachodu z Czechami.

Do głównych atutów Gminy Radków należy zaliczyć: bliskie sąsiedztwo z Republiką Czeską, różnorodność krajobrazową, silny potencjał turystyczno- rekreacyjny. Gmina Radków jest obszarem o ogromnym i niestety nie wykorzystanym w pełni potencjale turystycznym, pełnym osobliwości przyrodniczych i kulturalnych oraz silnie rozwiniętą siecią szlaków turystycznych o zróżnicowanym stopniu trudności.

Główne atrakcje turystyczne zlokalizowane są w trzech centrach: Karłowie, Radkowie i Wambierzycach. Na szczególną uwagę zasługują rezerwaty skalne i osobliwości przyrodnicze

i krajobrazowe Parku Narodowego Gór Stołowych. Turystyczna atrakcyjność regionu spotęgowana jest lokalizacją w bliskim sąsiedztwie Radkowa ośrodka kultu maryjnego w Wambierzycach, znanego od XII w. centrum pielgrzymowania, zwanego również „Jerozolimą Dolnośląską”.

Miasto Radków zachowało średniowieczny układ urbanistyczny i zespół zabytkowej zabudowy. W mieście zauważalny jest nie tylko postępujący rozwój cywilizacyjny, lecz także widoczne są negatywne skutki reformy systemowej przeprowadzanej w Polsce w początku lat 90-tych XX wieku. Miasto Radków z uwagi na utracone funkcje gospodarcze oraz negatywne trendy migracyjne zagrożone jest degradacją społeczno-ekonomiczną, historyczną, kulturową i środowiskową. Konsekwencją pogłębiających się procesów jest występowanie na terenie miasta znaczącej dysproporcji pomiędzy zadbanymi przestrzeniami miejskimi a obszarami zaniedbanymi. Radków, stanowiący wizytówkę gminy o charakterze typowo turystycznym, stoi przed niebagatelnym problemem dekapitalizacji tkanki urbanistycznej i koniecznością dostosowania infrastruktury i obiektów do oczekiwań mieszkańców i turystów.

Degradacja niektórych obszarów miasta zauważalna jest w trzech podstawowych wymiarach, do których zaliczyć należy:

- ❖ wymiar gospodarczy: utrata miejsc pracy i wysoki poziom bezrobocia, zróżnicowanie statusu materialnego mieszkańców, niski poziom aktywności gospodarczej, niezagospodarowane obszary przemysłowe, niski standard warunków bytowych mieszkańców,
- ❖ wymiar społeczny: wysokie natężenie występowania zjawisk patologicznych, wysoki poziom przestępczości, ubóstwo, narkomania, alkoholizm, wandalizm, wysoki stopień wykluczenia społecznego,
- ❖ wymiar środowiskowy: postępująca dekapitalizacja zabudowy miejskiej i przestrzeni urbanistycznej, postępująca destrukcja tkanki urbanistyczno-architektonicznej, zdewastowane środowisko naturalne, niezagospodarowane przestrzenie publiczne.

Wieloaspektowa degradacja tkanki urbanistycznej miasta Radków implikuje konieczność podjęcia działań zmierzających do jego trwałego przeobrażenia, w szczególności w kontekście powstrzymania zjawisk marginalizacji obszarów zaniedbanych, z widocznym nasileniem zjawisk patologicznych, negatywnych zjawisk społecznych i ekonomicznych. Istotnym jest podjęcie działań niwelujących degradację zniszczonej tkanki przestrzennej miasta, w tym postępującego niszczenia zasobów mieszkaniowych oraz towarzyszących im infrastruktur o charakterze społecznym, kulturowym i historycznym. W mieście wskazać

można wiele zaniedbanych przestrzeni publicznych i zabudowy mieszkaniowej, wymagającej podjęcia działań modernizacyjnych. Degradacja tkanki urbanistyczno-architektonicznej nie opiera się wyłącznie na dekapitalizacji substancji, lecz skutkuje pojawieniem się szeregu problemów socjalnych i niską jakością życia mieszkańców. Ze względu na występowanie na wyodrębnionych obszarach miejskich wyżej wymienionych problemów, konieczne jest podejmowanie działań rewitalizacyjnych, które z jednej strony przyczyniają się do odnowy zdegradowanych obszarów, a drugiej strony uwzględniają aspekt społeczny, zmierzający do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom i dający szanse na ożywienie społeczno-gospodarcze i rozwój.

Jednym z podstawowych wyzwań, jakie pojawiły się w Regionalnym Programie Operacyjnym dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 programującym wykorzystanie środków Unii Europejskiej, stało się dążenie do przeciwdziałania marginalizacji obszarów miast województwa dolnośląskiego, na których nasilają się negatywne zjawiska społeczne i ekonomiczne oraz ulega degradacji stan fizyczny przestrzeni publicznej. Efektem postępującej degradacji tkanki urbanistycznej miast jest nasilająca się degradacja gospodarcza i społeczna, przejawiająca się na zdegradowanych terenach miejskich kumulacją negatywnych zjawisk, tj. niski poziom aktywności gospodarczej, wysokie bezrobocie, wyższe niż w innych rejonach natężenie występowania zjawisk patologicznych, wysoki stopień przestępczości, niski poziom infrastruktury publicznej i jej atrakcyjności turystycznej. Ze względu na występowanie na wyodrębnionych obszarach miejskich wyżej wymienionych problemów, konieczne jest podejmowanie działań rewitalizacyjnych, które z jednej strony przyczyniają się do odnowy zdegradowanych obszarów, a drugiej strony uwzględniają aspekt społeczny, zmierzający do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom i dający szanse na ożywienie społeczno-gospodarcze.

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem niezbędnym przy ubieganiu się o dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji w ramach Priorytetu IX - Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska („Miasta”) RPO WD. Został on opracowany w oparciu o *„Wytyczne dotyczące przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji jako podstawy udzielania wsparcia z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013”*.

Niniejszy LPR jest zgodny z dokumentami strategicznymi Gminy Radków, a także jest komplementarny z dokumentami regionalnymi, krajowymi i wspólnotowymi, co zostało zaprezentowane w tabeli poniżej.

Tabela 1. Spójność LPR z innymi dokumentami

Nazwa dokumentu	Komplementarność
Strategiczne Wytyczne Wspólnoty dla Spójności (SWW)	LPR jest kompatybilny z SWW. Spójność ta dotyczy wytycznej „Uwzględnienie terytorialnego wymiaru polityki spójności”, w której to zarysowano wagę wkładu miast w rozwój gospodarczy i tworzenie miejsc pracy (Wytyczna 2.1). We wskazanym dokumencie podkreślono zarówno znaczenie działań podejmowanych w celu regeneracji fizycznego środowiska miast, jak i działań prowadzących do promocji przedsiębiorczości, lokalnego zatrudnienia i rozwoju społeczności lokalnych.
Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO)	LPR jest komplementarny z piątym celem NSRO dotyczącym wzrostu konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałania ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, w zakresie wykorzystania tkwiącego w miastach potencjału. Pełne osiągnięcie tak sformułowanego celu jest nierozdzielnie związane z rewitalizacją obszarów zdegradowanych, dotkniętych problemami społecznymi i gospodarczymi, włączając w to odnowę infrastruktury mieszkaniowej.
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku (SRWD)	W niniejszym LPR przewidziane zostały rodzaje przedsięwzięć spójne z działaniami wytyczonymi do realizacji w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego. Dotyczy to przede wszystkim priorytetów Strategii: 2.1 Poprawa spójności przestrzennej regionu oraz 2.3 Poprawa ładu przestrzennego i harmonijności struktur przestrzennych. W ramach wskazanych priorytetów przewiduje się m.in.: przeciwdziałanie degradacji obszarów peryferyjnych i zagrożonych marginalizacją; kształtowanie atrakcyjnych form różnorodnych zespołów zabudowy, w tym rewitalizację obszarów zdegradowanych; ochronę dziedzictwa kulturowego, i in.
Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 – 2013	Priorytet IX – Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska („Miasta”) Działanie 9.2 RPO WD wspiera projekty dotyczące podejmowania działań infrastrukturalnych mających na celu poprawę warunków mieszkaniowych w miastach województwa dolnośląskiego liczących poniżej 10 tysięcy mieszkańców.
Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Radków na lata 2004-2015	„Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Radków na lata 2004-2015” jest strategicznym dokumentem określającym najważniejsze działania, które Gmina Radków zamierza zrealizować w najbliższym horyzoncie czasowym, w celu zachowania zrównoważonego rozwoju, złagodzenia barier rozwojowych i stworzenia warunków dla rozwoju, a także poprawy warunków życia mieszkańców. Założenia LPR są w pełni spójne z celami strategicznymi gminy, zmierzającymi do zachowania ładu przestrzennego m.in. poprzez podniesienie standardu życia mieszkańców w zakresie potrzeb socjalno- bytowych i bezpieczeństwa i zwiększenie świadomości potencjału społeczności lokalnej oraz celami zmierzającymi do zachowania ładu gospodarczego m.in. poprzez dostosowanie do oczekiwań mieszkańców i turystów stanu infrastruktury i obiektów.

I. Ogólna charakterystyka miasta Radków

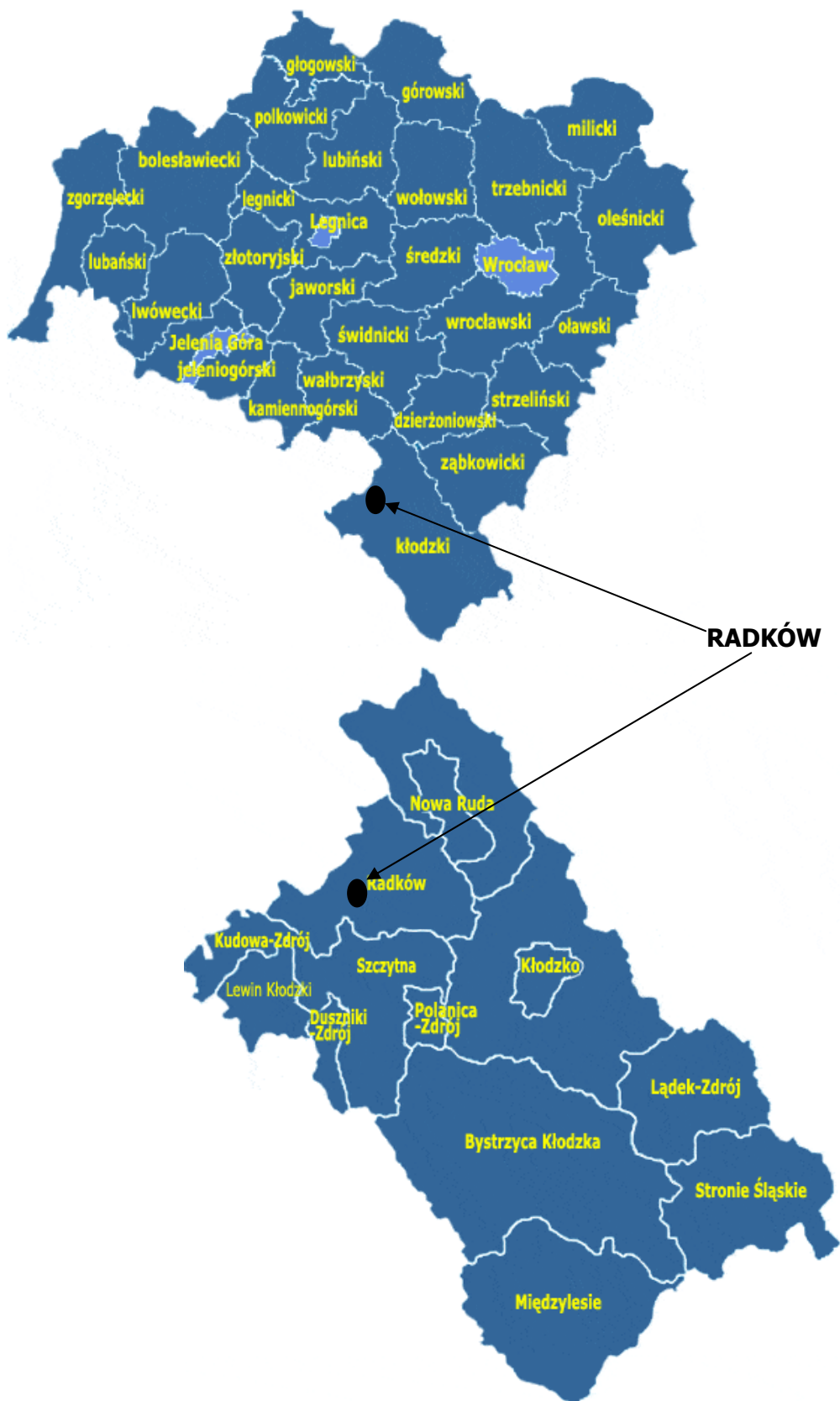
1.1. Potencjał położenia geograficznego

1.1.1. Położenie miasta Radków

Miasto Radków o powierzchni 15 km² położone jest w północno-zachodniej części powiatu kłodzkiego na pograniczu polsko-czeskim. Przez miasto przebiega droga wojewódzka nr 387, na odcinku Radków– Kudowa. Teren całej Gminy Radków charakteryzuje się urozmaiconą bioróżnorodnością krajobrazową. Od strony południowej w granicach gminy znajdują się leżące w obrębie Parku Narodowego Gór Stołowych, środkowe i górne piętro tych gór, ze znanymi i cieszącymi się sporym zainteresowaniem turystów osobliwościami przyrodniczymi: Szczelińcem Wielkim, Błędnymi Skałami, Skalnymi grzybami i Wielkim torfowiskiem Batorowskim. W odległości około 2 km na zachód od miasta Radków, u podnóża grzbietu Guzowata, na Potoku spływającym z okolicznych gór wybudowano zaporę, tworząc w ten sposób sztuczny zalew. Potok Czerwonogórski zaraz po opuszczeniu przepustów zalewu wpada do przepływającego przez Radków potoku Pośna będącego dopływem rzeki Ścinawki.

Rysunek 1. Lokalizacja miasta Radków

Źródło: www.gminy.pl.

W Radkowie panuje zróżnicowany klimat, typowo górski, z przewagą wiatrów południowo-zachodnich. Średnioroczne temperatury kształtują się na poziomie + 7,2 °C. Roczna suma opadów, określona dla całej Gminy Radków zawiera się w granicach 600 mm na terenach przedgórskich do 1 100 mm w wyższych partiach Gór Stołowych.

Teren Gminy Radków charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu. Cenne zasoby stanowią rozległe areale użytków rolnych, z wysokim udziałem (ponad 6500 ha) gleb wysokiej klasy bonitacyjnej (II, III i IV). Na terenie gminy występują również liczne użytki leśne na glebach V i VI klasy bonitacyjnej. Ok. 21% powierzchni analizowanego terenu stanowią obszary prawnie chronione, wchodzące w skład Parku Narodowego Gór Stołowych.

Na terenie gminy występuje znaczna ilość kopalin podstawowych jak i pospolitych o istotnym znaczeniu dla lokalnej gospodarki. Do kopalin podstawowych zalicza się złoża melafiru we wsi Tłumaczów. Grupę kopalin pospolitych tworzą liczne złoża surowców mineralnych: ambifolit gabrowy, melafir i tuf melafirowy, tuf porfirowy, łupek mułowcowy, piaskowiec budowlany, piaskowiec czerwony, piaskowiec ciosowy, zlepieniec, margiel, żwiry i glina.

Siedziba władz gminnych – miasto Radków – znajduje się w odległości ok. 100 km od Wrocławia – siedziby władz województwa. Atrakcyjne położenie miasta przy trasie międzynarodowej z Warszawy do Pragi oraz usytuowanie w obrębie gminy dróg wojewódzkich nr 388, 387 i 385, spełnia warunek dogodnej komunikacji. W odległości ok. 100 km od Radkowa, we Wrocławiu, znajduje się międzynarodowe lotnisko mające codzienne połączenie z Warszawą, a w bliskim sąsiedztwie przejścia graniczne z Republiką Czeską.

Gmina Radków wyróżnia się bogactwem i różnorodnością oferty turystycznej zarówno już promowanej, jak i oczekującej na wykorzystanie. Turystyka stanowi kluczowy motor rozwoju gminy. Na szczególną uwagę zasługują zarówno walory rekreacyjno-wypoczynkowe, jak i walory historyczne, przyrodnicze, geologiczne, architektoniczne oraz krajobrazowe. Obecnie do głównych atrakcji gminy należą przede wszystkim: bogactwo przyrodnicze i krajobrazowe Gór Stołowych, średniowieczna zabudowa Radkowa, XVII-wieczne Sanktuarium w Wambierzycach, jedna z najcenniejszych w Europie Kalwaria, największa na ziemi kłodzkiej ruchoma szopka.

1.1.2. Zagospodarowanie przestrzenne i obszary poddane ochronie konserwatorskiej

Miasto Radków to jedno z najstarszych miast Ziemi Kłodzkiej. Prawa miejskie uzyskało w 1322 r. Prawa te zostały uzupełnione w roku 1418 r., dzięki czemu miasto stało się obok Kłodzka, Bystrzycy Kłodzkiej oraz Łądka Zdrój jednym z miast królewskich. Od początków XV w. miasto, w wyniku licznych wojen, epidemii i pożarów całkowicie podupadło. Ponowny rozkwit Radków zaczął przeżywać w XIX w., kiedy to stał się znaczącym ośrodkiem przemysłowym, gdzie funkcjonował browar, 6 gorzelni, 2 młyny, cegielnia, liczne kamieniołomy i warsztaty rzemieślnicze. Duże ożywienie w rozwoju miasta wynikało z napływu turystów zmierzających tędy na Szczeliniec Wielki, a jego atrakcyjność wzrosła po zbudowaniu w latach 1867 - 1870 Szosy Stu Zakrętów. Celem wycieczek po okolicy były: Wodospady Pośny, Ochota Magdaleny i Wambierzyce. Kiedy to w 1903 r. doprowadzono linię kolejową, Radków był już znaną miejscowością letniskową. Renomy przysparzały także miejscowe kamieniołomy, zaliczane do największych w Europie, których piaskowcem wykładano wiele reprezentacyjnych gmachów w Europie. W latach 70-tych wykonano obwodnicę starego miasta, zbudowano zalew na Cervenohorskim potoku, uporządkowano miasto, zaczęto rozwijać turystykę, która po dzień dzisiejszy jest głównym atutem miasta. Dzięki gospodarności gmin Radków i Szczytna - laureatek konkursu "Gmina 2000" powstało pierwsze w Polsce "Konsorcjum Turystyczna Szóstka" zrzeszające okoliczne miasta i gminy, dla których główną gałęzią gospodarki była turystyka.

Po dzień dzisiejszy Radków, pomimo licznych zniszczeń zachował średniowieczny układ urbanistyczny w obrębie starego miasta oraz duży zespół zabytkowej zabudowy. Do najważniejszych obiektów dziedzictwa historycznego i kulturowego należy zaliczyć:

- renesansowy Ratusz z 1545 r.,
- wczesnorenesansowy Kościół Parafialny Św. Doroty z barokowym wyposażeniem,
- neobarokowo- secesyjny Kościół Św. Andrzeja Boboli,
- fragment kamiennych murów obronnych z pierwszej połowy XV w.,
- usytuowaną w obrębie rynku figurę Matki Boskiej Szkapleżnej z 1680 r.,
- drewniany młyn z przełomu XIX i XX w.

Władze Radkowa wyznaczyły na obszarze miasta strefy ochrony konserwatorskiej. Na podstawie przyjętego w dniu 26 marca 2004 r. MPZP Miasta i Gminy Radków obejmującego obszar obrębu geodezyjnego Miasta Radków przedstawiono poniżej ww. obszary. Na obszarze miasta Radków wyróżniamy następujące rodzaje stref ochrony konserwatorskiej¹:

---

¹ Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Radków obejmujący obszar obrębu geodezyjnego Miasta Radków

▪ **STREFA „A” - ścisłej ochrony konserwatorskiej**

- a) w strefie „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej obowiązuje pierwszeństwo wymagań konserwatorskich nad wszelką działalnością,
- b) postuluje się wykonanie szczegółowego planu rewitalizacji obszarów położonych w strefie,
- c) nakazuje się zachowanie historycznego układu przestrzennego, tj. rozplanowania dróg, ulic, placów, linii zabudowy, kompozycji wnętrza urbanistycznych i kompozycji zieleni,
- d) zaleca się konserwację zachowanych głównych elementów układu przestrzennego, szczególnie: posadzek (nawierzchnie, ciekły i zbiorniki wodne), ścian i elewacji (zabudowa, zieleni) oraz dążenia w miarę możliwości do usunięcia elementów uznanych za zniekształcające założenie historyczne i odtworzenia elementów zniszczonych w oparciu o szczegółowe warunki określone każdorazowo przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- e) określa się obowiązek uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich zmian nawierzchni dróg oraz zmian lub korekty przebiegu dróg,
- f) określa się konieczność dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali, bryły, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni muru i otworów oraz nawiązanie formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej,
- g) postuluje się usunąć lub przebudować obiekty dysharmonizujące przestrzeń zabytkową,
- h) postuluje się poddanie szczególnym rygorom (dotyczących gabarytów i sposobu kształtowania bryły) nowej zabudowy – maksymalnie do trzech kondygnacji + poddasze użytkowe przy założeniu nawiązania wysokością budynków do budynków sąsiadujących i wpisanie się przez to w sylwetkę miejscowości, z dachami o stromych połaciach, krytych dachówką ceramiczną lub innymi materiałami naturalnymi stosowanymi w obszarze opracowania planu (z wykluczeniem materiałów dochówkopodobnych),
- i) postuluje się przestrzegać zakaz realizacji dachów o mijających się połaciach na wysokości kalenicy oraz dachów o asymetrycznym nachyleniu połaci,
- j) określa się zasadę, iż wszelka działalność budowlana wymaga pisemnego zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- k) wprowadza się wymóg konsultowania i uzyskania uzgodnienia z Służbą Ochrony Zabytków wszelkich zmian i podziałów nieruchomości oraz przebudowy, rozbudowy i remontów wszystkich obiektów będących w strefie, a także uzgadniania wszelkich zamierzeń inwestycyjnych na tym obszarze,

l) ustala się wymóg uzyskania zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na podjęcie wszelkich prac ziemnych, które uwarunkowane są przeprowadzeniem badań archeologicznych wyprzedzających lub towarzyszących. W wypadku podejmowania inwestycji budowlanych inwestor winien liczyć się z koniecznością zapewnienia nadzoru archeologicznego nad pracami ziemnymi lub badań ratowniczych. Koszt nadzoru i ratowniczych badań archeologicznych lub architektonicznych pokrywa inwestor.

▪ **STREFA „B” - ochrony konserwatorskiej**

- a) zaleca się zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim układu dróg, podziału działek i sposobu zagospodarowania działek siedliskowych,
- b) zaleca się restaurację i modernizację techniczną obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości obiektów,
- c) wszelka działalność inwestycyjna powinna być prowadzona z uwzględnieniem istniejących już związków przestrzennych i planistycznych,
- d) określa się wymóg uzgadniania ze Służbą Ochrony Zabytków zmian rodzaju nawierzchni dróg oraz korekt lub zmian w ich przebiegu,
- e) zaleca się dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i formy bryły zabudowy, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej,
- f) na obszarze strefy ochrony konserwatorskiej „B” wprowadza się wymóg konsultowania i uzgodnienia z Służbą Ochrony Zabytków wszelkich działań inwestycyjnych. Dotyczy to remontów, przebudów oraz zmiany funkcji obiektów figurujących w wykazie zabytków architektury i budownictwa,
- g) określa się wymóg nawiązania gabarytami nowej zabudowy i sposobem kształtowania bryły do miejscowej tradycji architektonicznej,
- h) zaleca się przystosowywanie wysokości nowych budynków do wysokości budynków sąsiadujących,
- i) zaleca się rezygnację z dachów o mijających się połaciach na wysokości kalenicy oraz dachów o asymetrycznym nachyleniu połaci,
- j) ustala się dachy o stromych połaciach, krytych dachówką ceramiczną lub innymi materiałami naturalnymi stosowanymi w obszarze opracowania planu (z wykluczeniem materiałów dochówkopodobnych).

- **STREFA „K” - ochrony krajobrazu kulturowego**
  - a) postuluje się restaurację zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ewentualnie z częściowym ich odtworzeniem,
  - b) zaleca się ochronę krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym założeniem,
  - c) zaleca się w miarę możliwości ochronę form i sposobu użytkowania terenów, takich jak: rozłogi pól, układ dróg, miedz, zadrzewień śródpolnych, alei, szpalerów, grobli, stawów, przebiegu cieków wodnych,
  - d) zaleca się likwidowanie elementów dysharmonizujących i uzyskanie opinii Służby Ochrony Zabytków odnośnie nowych inwestycji,
  - e) postuluje się poddanie nowej zabudowy szczególnym rygorom odnośnie gabarytów i sposobu kształtowania, dachy o stromych połaciach, krytych dachówką ceramiczną, ewentualnie z użytkowym poddaszem skrytym w dachu, o ile szczegółowe wytyczne nie stanowią inaczej,
  - f) zaleca się rezygnację z dachów płaskich, dachów o mijających się połaciach na wysokości kalenicy oraz z dachów o asymetrycznym nachyleniu połaci,
  - g) ustala się dachy o stromych połaciach, krytych dachówką ceramiczną lub innymi materiałami naturalnymi stosowanymi w obszarze opracowania planu (z wykluczeniem materiałów dochówkopodobnych),
  - h) zaleca się, by realizacja nowej zabudowy następowała w oparciu o zasadę, że architektura regionalna inspirowana ma być charakterem budownictwa Kotliny Kłodzkiej lub też że architektura współczesna komponowana ma być w nawiązaniu do otaczającego ją krajobrazu.
- **STREFA „OW” – obserwacji archeologicznej dla miejscowości o średniowiecznej metryce i stanowisk archeologicznych**
  - a) nakazuje się, aby wszelkie inwestycje planowane na obszarach objętych strefą “OW” były uzgadniane ze Służbą Ochrony Zabytków,
  - b) na obszarze działek, na których leżą stanowiska archeologiczne, wszelka działalność inwestycyjna uzależniona jest od opinii służby konserwatorskiej, którą inwestor lub osoba upoważniona zobowiązana jest uzyskać na piśmie. Stanowiska archeologiczne powinny być uwzględnione i nanoszone w formie niezmienionej przy wykonywaniu planów szczegółowych. Jednak dane dotyczące stanowisk archeologicznych mogą ulec zmianie po przeprowadzeniu badań weryfikacyjnych.

Wykaz obiektów będących wpisanych w rejestr konserwatora zabytków zawiera poniższa tabela.

Tabela 2. Zabytki na terenie miasta Radków

Lp.	Miejscowość	Rodzaj obiektu	Obiekt, adres	Nr rejestru	Data wpisu
1	Radków	Ośrodek historyczny miasta	miasto	514	01.12.1958
2	Radków	Kościół Św. Doroty	ul. Ogrodowa	1032	20.01.1964
3	Radków	Kościół Św. Andrzeja Boboli	ul. Grunwaldzka	1108/Wł	13.04.1958
4	Radków	Ratusz	Rynek	488 (podwójny nr Rejestru-1107/Wł, data wpisu: 13.04.1985)	10.12.1959
5	Radków	Mury obronne	ul. Ogrodowa	1568	16.03.1966
6	Radków	była gorzelnia-obecnie hotel	Rynek 18	1311/Wł	24.08.1990
7	Radków	dom mieszkalny, obecnie nieużytkowany	ul. Kościelna 3	1163/Wł	28.03.1986
8	Radków	dom mieszkalny	ul. Krótka 3	1162/Wł	28.03.1986
9	Radków	kamienica mieszczańska	ul. Grunwaldzka 1	1186/Wł	19.05.1986
10	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 2	1099/Wł	13.04.1985

11	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 3	1569	16.03.1966
12	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 4	1569	16.03.1966
13	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 5	1100/Wł	13.04.1985
14	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 6	1101/Wł	13.04.1985
15	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 8	1102/Wł	13.04.1985
16	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 9	1103/Wł	13.04.1985
17	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 10	1104/Wł	13.04.1985
18	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 11	1105/Wł	13.04.1985
19	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 12	1152 (podwójny nr Rejestru- 1106, data wpisu: 13.04.1985)	12.11.1964
20	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 14	1155/Wł	28.03.1986
21	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 15	1185/Wł	19.05.1986
22	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 17	1570	16.03.1966
23	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 20	1160/Wł	28.03.1986
24	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 21	1159/Wł	28.03.1986
25	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 22	1158/Wł	28.03.1986
26	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 25	1157/Wł	28.03.1986
27	Radków	kamienica mieszczańska	Rynek 26	1156/Wł	28.03.1986

Źródło: Gmina Radków.

Przyjęty w dniu 26 marca 2004 r. Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego określa szczegółowe uwarunkowania zagospodarowania urbanistycznego w obrębie wyznaczonej strefy "SR"- Strefy Rynku:

- **teren postulowany do szczegółowego opracowania rewaloryzacyjno-konserwatorskiego,**
- postuluje się wyłączenie ruchu komunikacyjnego,
- zakazuje się lokalizacji stałych obiektów budowlanych, bez względu na funkcję,
- dopuszcza się lokalizację małych form architektonicznych,
- **elewacje bloków przyrynkowych postulowane do rewitalizacji.**

1.1.3. Stan środowiska naturalnego

▪ Wody powierzchniowe i podziemne

Pozaklasowe pomiary jakości wody rzeki Ścinawki wykazują zanieczyszczenie związkami biogennymi i skażeniami bakteriologicznymi, świadczącymi o zanieczyszczeniu ściekami komunalnymi i braku prowadzenia w latach 90-tych właściwej gospodarki wodno- ściekowej. Jedynym, większym zbiornikiem wodnym jest Zalew Radkowski o pojemności 20 000 m³, wykorzystywany również do celów rekreacyjno- wypoczynkowych.

Pierwszy poziom wodonośny występuje w utworach czwartorzędowych, ujmowany jest studniami gospodarskimi i drenowany powierzchnią siecią hydrograficzną. Wody z tego poziomu są wrażliwe na zanieczyszczenia, dlatego należy przypuszczać, że ich jakość jest zła w wyniku prowadzonej w latach 90- tych, niewłaściwej gospodarki wodno- ściekowej. Zasoby wód podziemnych na terenie Gminy Radków, zasilające mieszkańców, są ściśle związane z Poziomem Wód Podziemnych występujących w utworach kredy. Woda ta charakteryzuje się najlepszymi parametrami hydrogeologicznymi, dlatego też wymaga szczególnej ochrony.

▪ Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami prowadzona jest przez Gminne Zakłady Użyteczności Publicznej w Radkowie. System zbierania odpadów jest obowiązkowy dla wszystkich mieszkańców, instytucji publicznych i przedsiębiorców. Na terenie miasta i gminy brak jest kompleksowego systemu gospodarki odpadami. Wdrożona jest natomiast selektywna zbiórka odpadów szklanych, prowadzona w wyznaczonych punktach oraz na składowisku odpadów w Ścinawce Dolnej. Na terenie miasta i Gminy Radków brak jest miejsca do odbierania i magazynowania odpadów niebezpiecznych.

- Atmosfera

Podstawowym źródłem zanieczyszczeń atmosfery w Gminie Radków są emisje substancji toksycznych, pochodzących z procesów spalania paliw grzewczych. Komunikacyjne źródła zanieczyszczeń wynikają z dużego natężenia ruchu w obrębie dróg wojewódzkich zlokalizowanych na terenie gminy. Problem emisji niezorganizowanej dotyczy przede wszystkim eksploatacji składowiska odpadów i oczyszczalni ścieków w Ścinawce Dolnej oraz nieczynnego od 1996 r. składowiska odpadów w mieście Radków. Istotny wpływ na poziom zanieczyszczeń na terenie Gminy Radków ma wpływ zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych z obszaru tzw. „Czarnego Trójkąta”, zlokalizowane na pograniczu polsko-niemiecko- czeskim. Zjawisku temu sprzyjają wiatry z kierunków południowych i zachodnich oraz charakterystyczne okresy tzw. „ciszy”, nie sprzyjają przewietrzaniu terenu Kotliny Kłodzkiej, w tym także obniżenia Radkowa, powodując wzrosty lokalnych koncentracji zanieczyszczeń.

- Ochrona przyrody

Teren całej Gminy Radków charakteryzuje się występowaniem licznych, sztucznych drzewostanów świerkowych, będących efektem prowadzonej niewłaściwej gospodarki zasobu leśnego. W najwyższych partiach Szczelińca Wielkiego zachowały się płaty górnoregłowego boru świerkowego. Do cennych pozostałości pierwotnych lasów należą płaty buczyny sudeckiej w rejonie Błędnych skał i płaty jaworzyny górskiej z miesięcznicą trwałą. Na terenie lasów Gminy Radków kumulują się liczne negatywne zjawiska pochodzenia biotycznego i antropogenicznego, wpływające na ogólne osłabienie istniejących drzewostanów i całych ekosystemów leśnych.

Pozostałe elementy szaty roślinnej stanowią liczne stanowiska i zbiorowiska roślinności nieleśnej, występujące zarówno na terenach przekształconych antropogenicznie, jak i na terenach chronionych. Do najciekawszych należy zaliczyć torfowiska, w tym Wielkie Torfowiska Batorowskie oraz pionierskie siedliska paproci na podłożu skalnym.

Do głównych przyczyn pogarszającego się stanu środowiska naturalnego należy zaliczyć w szczególności działalność antropogeniczną. Czynniki pogarszające stan zasobów naturalnych to w szczególności:

- ✓ Spowodowane prowadzoną w latach 90- tych niewłaściwą gospodarką ściekową zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych,
- ✓ spowodowane nieracjonalną produkcją roślinną i zwierzęcą zanieczyszczenie gleb oraz

- ✓ spowodowane niewłaściwą gospodarką cieplną i energetyczną zanieczyszczenie atmosfery.

Pomimo licznych zagrożeń, mających wpływ na stan środowiska naturalnego na terenie miasta i gminy Radków, nie uwzględniając form niemożliwych do utworzenia z uwagi na swoją specyfikę przyrodniczo- środowiskową, występują liczne formy ochrony przyrody w postaci pomników przyrody, użytków ekologicznych, rezerwatów przyrody. Spośród 24 pomników przyrody, zlokalizowanych w gminie głównie w parkach dworskich, 2 znajdują się w mieście Radków. Na terenie gminy zlokalizowany jest Park Narodowy Gór Stołowych, gdzie występuje ponad 310 gatunków drzew, krzewów, roślin zielonych, w tym 35 gatunków podlegających ochronie prawnej. Niezwykle ciekawe przyrodniczo są utwory skalne na Szczelińcu Wielkim, labirynty Błędnych Skał, Skalne Grzyby i Radkowskie Skały oraz Skały Puchacza.

1.2. Potencjał społeczno-gospodarczy miasta Radków

1.2.1. Demografia

Analizę demograficzną miasta Radków przeprowadzono na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego. Miasto Radków stanowi centrum administracyjno-gospodarcze Gminy Radków i w 2008 roku faktycznie zamieszkiwane było przez 2 481 mieszkańców (stan na 31 XII), natomiast wg stałego miejsca zameldowania przez 2 438 osób (stan na 31 XII).

W porównaniu do poprzednich lat nastąpił spadek liczby ludności na terenie miasta- jeszcze w roku 2006 liczba ta wynosiła 2 460 osób. Większą część ludności stanowią kobiety. W roku 2008 było ich 52,7%. Gęstość zaludnienia w mieście Radków kształtuje się na poziomie 162 osób na 1 km².

Dane dotyczące liczby ludności w latach 2006- 2008 zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 3. Liczba ludności w mieście Radków w latach 2006-2008

Liczba ludności	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008
Ogółem	2460	2410	2438
Mężczyźni	1178	1150	1152
Kobiety	1282	1260	1286

Źródło: GUS

Przyrost naturalny na terenie miasta Radków w latach 2006 i 2007 był ujemny. Najniższy poziom uzyskał w roku 2007 i kształtował się na poziomie - 19. W roku 2008 zanotowano natomiast dodatni przyrost naturalny, co bezpośrednio związane jest z propagowaniem prorodzinnej polityki w krajach Unii Europejskiej.

Tabela 4. Przyrost naturalny w mieście Radków

Wyszczególnienie	Rok		
	2006	2007	2008
Urodzenia	19	21	35
Zgony	26	40	17
Przyrost naturalny	-7	-19	+18

Źródło: GUS

Można zauważyć, że liczba urodzeń z roku na rok systematycznie rośnie, natomiast liczba zgonów utrzymuje się na wysokim poziomie.

W strukturze demograficznej największą część społeczeństwa stanowią osoby w wieku produkcyjnym, które stanowią blisko 65,00 % ogółu społeczeństwa. Z kolei w wieku przedprodukcyjnym jest blisko 19 % osób, natomiast w wieku poprodukcyjnym 16% ludności zamieszkującej Radków.

Tabela 5. Struktura demograficzna w mieście Radków

Grupa wiekowa	Rok		
	2006	2007	2008
Wiek przedprodukcyjny	501	454	462
Wiek produkcyjny	1560	1568	1572
Wiek poprodukcyjny	399	388	404

Źródło: GUS

Istotną dynamikę zmian w analizowanym okresie 2006-2008 r. zaobserwowano w zakresie salda migracji. Wskaźnik ten był jedynie dodatni w roku 2006. W roku 2007 zanotowano gwałtowny spadek wartości tego wskaźnika i najniższą w badanym okresie referencyjnym notę, na poziomie – 21. W roku 2008 saldo migracji zmniejszyło się do -4. Sytuacja ta pokazuje potencjał miasta jako miejsca gdzie warto mieszkać i żyć.

Tabela 6. Saldo migracji w mieście Radków

Wyszczególnienie	Rok		
	2006	2007	2008
Zameldowania	41	28	21
Wymeldowania	37	49	25
Saldo migracji	4	-21	-4

Źródło: GUS

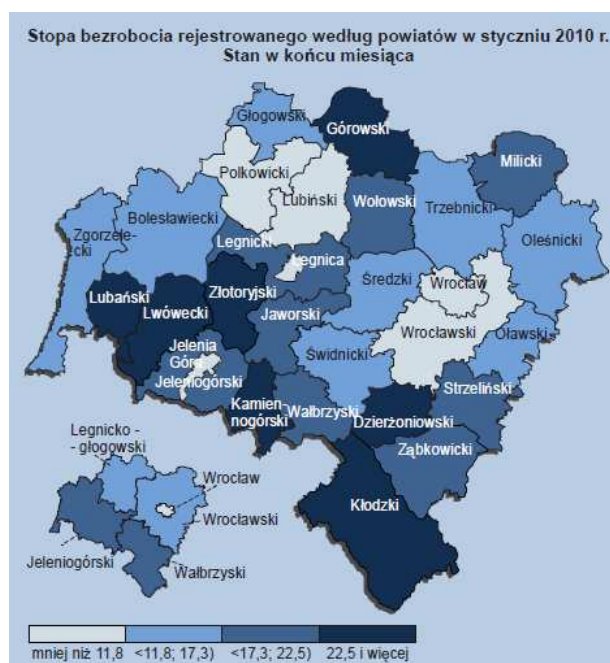
Migracja jest jednym z głównych problemów, z jakimi borykają się małe miasta, takie jak Radków. Zjawisko to dotyczy przede wszystkim osób młodych, które opuszczają rodzinne strony w poszukiwaniu lepszej pracy w dużych ośrodkach miejskich jak Wrocław, czy miasta powiatowe. Alternatywą są również wyjazdy do pracy za granicę.

1.2.2. Bezrobocie, gospodarka i rynek pracy

Bezrobocie

Struktura zatrudnienia w m. Radków odzwierciedla typowe dla całej gospodarki polskiej opóźnienie i odbiega od struktury zatrudnienia w gospodarkach rynkowych krajów rozwiniętych. Zgodnie z danymi GUS– Urząd Statystyczny we Wrocławiu („Komunikat o sytuacji społeczno- gospodarczej województwa dolnośląskiego”) stopa bezrobocia rejestrowanego w marcu 2010 r. wyniosła dla Powiatu Kłodzkiego 24,7% i zakwalifikowała ten region do powiatów o bardzo wysokim poziomie bezrobocia.

Rysunek 2. Stopa bezrobocia w woj. dolnośląskim – styczeń 2010 r.

Źródło: „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa dolnośląskiego”, Urząd Statystyczny we Wrocławiu, styczeń 2010 r.

Analizę procentowej stopy bezrobocia, zanotowanej w pierwszym kwartale 2010 r. na terenie Powiatu Kłodzkiego, w porównaniu do terenu Polski i województwa dolnośląskiego, w oparciu o dane udostępnione przez Powiatu Urząd Pracy w Kłodzku przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7. Bezrobocie w Powiecie kłodzkim na tle Polski i województwa dolnośląskiego w I kwartale 2010 r.

REGION	STYCZEŃ 2010 r.	LUTY 2010 r.	MARZEC 2010 r.
POLSKA	12,7 %	13,0 %	12,9 %
WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE	13,4 %	13,9 %	13,8 %
POWIAT KŁODZKI	24,1 %	24,7 %	24,7 %

Źródło: PUP w Kłodzku

Jak wynika ze statystyk Powiatowego Urzędu Pracy w Kłodzku, na terenie Gminy Radków w marcu 2010 r. zarejestrowanych było 868 bezrobotnych, z czego 189 posiadało prawo do zasiłku. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w marcu, w stosunku do lutego 2010 r. zmalała o 1 punkt procentowy.

Gospodarka i rynek pracy

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2008 na terenie miasta Radków w sektorze prywatnym działało 156 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, 4 spółki handlowe, 1 spółka z udziałem kapitału zagranicznego, oraz 5 stowarzyszeń i organizacje. Podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON wg sekcji PKD było ogółem 296, z czego 68 w sektorze publicznym oraz 228 w sektorze prywatnym.

Dane na ten temat zostały zaprezentowane w następującej tabeli.

Tabela 8. Podmioty gospodarcze na terenie miasta Radków

Sektor publiczny	
podmioty gospodarki narodowej ogółem	68
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	5
Spółki handlowe	1
Sektor prywatny	
podmioty gospodarki narodowej ogółem	228
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	156
spółki handlowe	4
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1
stowarzyszenia i organizacje społeczne	5
OGÓŁEM	296

Źródło: GUS

Główne branże działalności gospodarczej w mieście Radków to przede wszystkim turystyka, budownictwo, handel i gastronomia.

W przeciągu ostatnich 8 lat gospodarka na terenie Radkowa rozwijała się dynamicznie. W 2000 roku zarejestrowanych było 252 podmiotów gospodarczych, natomiast według ostatnich danych jest ich obecnie 296. Związane jest to bezpośrednio ze staraniami władz gminnych w zakresie rozwoju branży turystycznej i chęci uczynienia z miasta istotnego ośrodka turystycznego w regionie, wyposażonego w dobrze rozwiniętą infrastrukturę.

Tabela 9. Liczba podmiotów gospodarczych w latach 2000-2008

Podmioty gospodarcze	rok 2000	rok 2004	rok 2008
Ogółem	252	280	296

Źródło: GUS

Na terenie miasta zatrudnionych w głównym miejscu pracy (według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności) jest 276 osób. W porównaniu do roku 2006 liczba ta wzrosła o 16 osób.

Tabela 10. Liczba osób pracujących w mieście Radków

Wyszczególnienie	rok 2006	rok 2007	rok 2008
Ogółem	260	303	276
Mężczyźni	122	162	140
Kobiety	138	141	136

Źródło: GUS

Można zauważyć, że w latach 2006-2008 liczba osób zatrudnionych w mieście Radków kształtowała się na porównywalnym poziomie. Jedynym akcentem było zwiększenie zatrudnienia w roku 2007. Według najnowszych danych w mieście pracuje więcej mężczyzn, niż kobiet.

1.2.3. Podstawowa infrastruktura techniczna i społeczna

Jak wynika ze szczegółowej analizy zawartej w „Strategii Zrównoważonego rozwoju Gminy Radków na lata 2004-2015” głównym źródłem zaopatrzenia w wodę miasto Radków jest ujęcie Radków Wodospady I. Miasto Radków zwodociągowane jest w 97,8 %. Z sieci wodociągowej korzysta 2 385 mieszkańców Radkowa, odprowadzając corocznie 40,7 dam³ ścieków (dane GUS za rok 2008). Miasto skanalizowane jest w 68%. Rozwiązanie problemu gospodarki ściekowej w mieście stanowi priorytetowe zadanie władz gminnych, które z uwagi na ograniczone środki finansowe, nie mają możliwości pełnego skanalizowania miejscowości. Miasto jest zelektryfikowane – dostawcą energii jest Energia Pro S.A. Wg danych GUS za rok 2008 na jednego mieszkańca przypada 561,3 kWh energii elektrycznej.

Wiele punktów oświetleniowych wymaga pilnej renowacji lub wręcz wymiany. Z czynnej sieci gazowniczej w mieście Radków, o łącznej dł. 49,5 km korzysta 85% mieszkańców.

Sieć edukacyjną w mieście Radków stanowią: Publiczna Szkoła Podstawowa, Gimnazjum oraz Gminne Przedszkole Publiczne z grupą żłobkową. Wg danych GUS za rok 2008 do szkół na terenie miasta uczęszczało łącznie 315 uczniów (180- szkolnictwo podstawowe oraz 135- szkolnictwo gimnazjalne). Z usług wychowania przedszkolnego w roku 2008 korzystało 128 dzieci, na 167 miejsc w placówce. Potrzeby mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego zapewniają 2 placówki zdrowia publicznego- NZO „Medicus”, z siedzibą przy ul. Słonecznej 8 i NZOZ Praktyka Lekarza Rodzinnego, z siedzibą przy ul. Jagiellońskiej 9. Wg danych GUS za rok 2008, w NZO udzielanych jest rocznie 12 291 porad w zakresie medycyny pracy, medycyny rodzinnej, pediatrii i stomatologii. Na terenie miasta Radków zidentyfikowano trudności w dostępie do specjalistycznych i wysokospecjalistycznych usług medycznych. W związku z tym mieszkańcy zmuszeni są do korzystania z usług medycznych ośrodków z lokalizowanych w Kłodzku i Polanicy Zdrój.

Działalność kulturalna i sportowa w mieście Radków prowadzona jest przez Gminne Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Radkowie, które to przez organizację różnego rodzaju imprez plenerowych, konkursów plastycznych i fotograficznych, wystaw, pokazów, prelekcji oraz prowadzenie stałej działalności merytorycznej poprzez liczne sekcje tematyczne stara się

kultywować tradycje regionalne oraz organizować aktywny wypoczynek mieszkańców. Na terenie Radkowa zlokalizowane są boisko piłkarskie na terenie OSiR oraz boisko wielofunkcyjne przy ul. Jagiellońskiej. Działa również klub sportowy MLKS Radków. Na terenie miasta Radków brak jest pełnowymiarowej hali sportowej, umożliwiającej wszechstronny rozwój fizyczny mieszkańców i pozwalającej na poszerzenie działalności sekcyjnej klubu sportowego.

1.2.4. Analiza stanu mieszkalnictwa (własność gruntów i budynków)

Na podstawie analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego w latach 2006-2008 obserwuje się wzrastającą z roku na rok ilość mieszkań i izb w mieście Radków. Wynika to głównie z przyrostu mieszkań należących do osób fizycznych. Konsekwencją tego jest wzrost powierzchni użytkowej mieszkań, która w 2008 r. wynosiła 55 507 m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 64,7 m², czyli 23,8 m² na osobę. Sytuacja ta pokazuje, iż coraz częściej buduje się mieszkania większe, a przede wszystkim domy jednorodzinne. Ogółem jak wynika z analizy danych GUS za rok 2008 na terenie miasta Radków zlokalizowanych jest 858 mieszkań, a w nich 2 884 izby. 98,4% spośród wszystkich mieszkań wyposażonych jest w sieć wodociągową, 81,8% posiada łazienkę, a 61,5% centralne ogrzewanie.

Pod kątem analizy własnościowej obserwuje się wciąż bardzo duży udział własności komunalnej zasobów mieszkalnych. Sytuacja ta ma wpływ na obciążenie budżetu gminnego- w 2008 r. kwoty wypłaconych gminnych dodatków mieszkaniowych wynosiły łącznie 113 347 zł. Warunkuje to również konieczność przeprowadzania przez gminę remontów m.in. wymiany instalacji, remontów dachów, czy wymiany stolarki okiennej i drzwiowej.

II. Wyznaczanie obszaru wsparcia

2.1. Uspołecznienie procesu opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Przygotowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Radków zostało objęte oprócz prac diagnostyczno- analitycznych pracowników Urzędu Miasta i Gminy konsultacjami społecznymi. W Urzędzie odbywały się spotkania warsztatowo- konsultacyjne, których celem była diagnoza potrzeb mieszkańców miasta w zakresie podstawowej infrastruktury mieszkaniowej w mieście. W trakcie spotkań prezentowano obecnym uczestnikom zasady sporządzania LPR oraz warunki jakie muszą zostać spełnione by wyznaczony obszar kwalifikował się do otrzymania wsparcia.

Na kolejnym etapie konsultacji i spotkań warsztatowych zaprezentowano ostatecznie wyselekcjonowany obszar kwalifikujący się do wsparcia. Z uwagi na ograniczenia finansowe, do otrzymania wsparcia wybrano inwestycje w obiektach mieszkalnych, wymagające niezwłocznej wykonalności z uwagi na dobro i bezpieczeństwo mieszkańców.

Kolejnym etapem uspołecznienia procesu przygotowania LPR będzie publiczna prezentacja dokumentu. Uchwalony przez Radę Miejską Radkowa dokument Lokalnego Programu Rewitalizacji zostanie podany do publicznej wiadomości. Program zostanie zamieszczony w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie internetowej Gminy Radków oraz będzie dostępny do wglądu w wersji papierowej w Urzędzie Miejskim w Radkowie. Na stronie internetowej gminy oraz w prasie lokalnej zostanie również podana informacja odnośnie głównych założeń Programu, jego celach i przedsięwzięciu realizowanemu w ramach rewitalizacji. W ten sposób mieszkańcy będą mieli możliwość zapoznania się z dokumentem oraz zgłaszać swoje uwagi.

2.2. Obszar wsparcia – główne założenia strategiczne

2.2.1. Tereny przemysłowe i powojkowe

Na terenie miasta Radków nie występują tereny powojkowe.

Analizując występowanie na terenie miasta, a w szczególności na obszarze rewitalizowanym lub w jego ścisłym sąsiedztwie, terenów przemysłowych, na szczególną uwagę zasługują 2 tereny o charakterze przemysłowym:

- Teren zamkniętych w połowie lat 90- tych XX wieku Zakładów Przemysłu Dziewiarskiego „Milana” przy ul. Kolejowej oraz
- Teren zamkniętych w roku 1996 Zakładów Piwowarskich „Piast” przy ul. Piastowskiej.

2.2.2. Efektywność energetyczna

Potencjał oszczędności energii w budynkach określa ich charakterystyka energetyczna, czyli ilość energii niezbędnej do zapewnienia w budynku właściwego ogrzewania, wentylacji, ewentualnego chłodzenia, przygotowania ciepłej wody i oświetlenia pomieszczeń.

Dyrektywa UE 2002/91/EC Europejskiego Parlamentu i Rady z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie efektywności energetycznej budynków, której celem jest wypromowanie poprawy efektywności energetycznej budynków we Wspólnocie europejskiej, biorąc pod uwagę zewnętrzne i wewnętrzne warunki budynku i opłacalność przedsięwzięć, zakłada stymulację dobre zarządzanie energią, biorąc pod uwagę intensywność użytkowania obiektu.

Na potrzeby niniejszego opracowania efektywność energetyczną budynków mieszkalnych w mieście Radków zbadano na podstawie określenia wieku budynków i związanego z tym poziomu ich eksploatacji. Wobec powyższego budynki mieszkalne w mieście, usytuowane na obszarze rewitalizowanym podzielono na dwie grupy:

- Budynki wybudowane przed 1989 rokiem – o najniższej efektywności energetycznej,
- Budynki wybudowane po 1989 roku.

Wszystkie budynki mieszkalne usytuowane na obszarze przeznaczonym do rewitalizacji na terenie miasta Radków zostały wybudowane przed 1989 r., w związku z tym charakteryzują się bardzo niską efektywnością energetyczną.

Tabela 11. Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 na terenie rewitalizowanym miasta Radków

Ulica	Liczba budynków mieszkalnych	Liczba budynków mieszkalnych oddana do użytku przed 1989
Rynek	25	25
Krótką	3	3
Ogródowa	5	5
Zielona	1	1
Wąska	3	3
Konstytucji 3 Maja	1	1
Kolejowa	3	3
Piastowska (do nr 19)	8	7
Piłsudskiego	7	7
Jagiellońska (do nr 13)	8	8
Bolesław Chrobrego (do nr 16)	8	8
Grunwaldzka (do nr 31)	9	9
RAZEM	81	80

Źródło: Dane UMiG Radków.

2.2.3. Potrzeby osób niepełnosprawnych

Do najistotniejszych problemów osób niepełnosprawnych należą:

- utrudniony dostęp do leczenia, opieki medycznej, wczesnej diagnozy i rehabilitacji,
- utrudniony dostęp do nauki w klasach integracyjnych,

- brak możliwości zatrudnienia na otwartym rynku pracy oraz w zakładach pracy chronionej,
- **bariery architektoniczne, urbanistyczne, w komunikowaniu się i techniczne, w obiektach użyteczności publicznej i mieszkaniach,**
- bariery w komunikacji i środkach transportu publicznego,
- mała ilość imprez rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych.

Przepisy zawarte w Art. 5 ust. 1 pkt. 3 i w Art. 9 ust. 1 ustawy z 7.7.1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. Nr 106, poz. 1126 ze zm.) nakładają bezwzględny wymóg zapewnienia niezbędnych warunków do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich.

Miasto Radków mimo, iż jest najważniejszym ośrodkiem życia społecznego w Gminie Radków, nie jest niestety przyjazne dla osób niepełnosprawnych. Zauważalny jest brak odpowiednio dostosowanej infrastruktury publicznej – chodniki z reguły mają nierówną nawierzchnię i wysokie krawężniki, brak jest łagodnych zjazdów i podjazdów przy przejściach dla pieszych. Tylko nieliczne obiekty użyteczności publicznej dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych – posiadają podjazdy, rampy czy windy. Problem z architektonicznymi barierami niewątpliwie jest jednym z największych mankamentów ludzi z niesprawnościami ruchowymi, poruszającymi się na wózkach, niewidomych, ludzi w podeszłym wieku. Jednak nie każdy budynek można przystosować jako przyjazny dla tej grupy osób. Szczególnie jest to trudne w przypadku starszej zabudowy mieszkaniowej ze względu na ograniczenia konstrukcyjne, architektoniczne czy powierzchniowe.

W chwili obecnej obszar przewidziany do rewitalizacji zamieszkiwany jest przez 14 osób niepełnosprawnych. W sposób bezpośredni Projektem objętych będzie 5 spośród nich, zamieszkujących obiekty mieszkalne poddane rewitalizacji.

W ramach rewitalizacji budynki mieszkalne objęte remontem są budynkami bardzo starymi. Dlatego też ich dostosowanie dla potrzeb osób niepełnosprawnych może okazać się niemożliwe z uwagi na ograniczenia architektoniczne oraz konieczność dokonania skomplikowanej przebudowy klatek schodowych. Dlatego tylko tam, gdzie jest to technicznie możliwe, potrzeby osób niepełnosprawnych zostaną uwzględnione.

2.2.4. Potrzeby imigrantów, mniejszości narodowych i etnicznych oraz uchodźców

Nowe wyzwania dla polskiego prawodawstwa oraz rozwiązanie problemu integracji imigrantów i cudzoziemców pojawiły się w związku z wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz koniecznością dostosowania naszego prawa do wymogów wspólnotowych. Obok zwalczania dyskryminacji, ksenofobii i rasizmu, drugą grupę środków, które w sposób pośredni wpływają na kwestie integracji imigrantów, są działania Unii mające na celu zwalczanie wykluczenia społecznego w ramach polityki zatrudnienia oraz polityki społecznej UE. Wezwania do zwalczania wszelkich form wykluczenia społecznego, dotyczącego różnych grup społecznych, w tym imigrantów i mniejszości narodowych możemy znaleźć zarówno w Strategii Lizbońskiej, Europejskiej Strategii Zatrudnienia oraz Europejskiej Agencji Społecznej.

Do podstawowych praw mniejszości narodowych, gwarantowanych prawem polskim należą:

- ✓ zakaz dyskryminacji oraz istnienia organizacji, których program lub działalność zakłada albo dopuszcza nienawiść rasową i narodowościową;
- ✓ wolność zachowania i rozwoju własnego języka;
- ✓ wolność zachowania obyczajów i tradycji oraz rozwoju własnej kultury;
- ✓ prawo do nauki języka i w języku mniejszości;
- ✓ prawo do nieskrępowanej możliwości praktyk religijnych;
- ✓ prawo do tworzenia własnych instytucji edukacyjnych, kulturalnych oraz takich, których celem jest ochrona tożsamości religijnej;
- ✓ prawo do uczestnictwa w rozstrzyganiu spraw dotyczących własnej tożsamości narodowej;
- ✓ przywileje wyborcze dla komitetów wyborczych organizacji mniejszości.

W Radkowie, na wyznaczonym obszarze wsparcia nie zamieszkują osoby narodowości innej niż polska. W przypadku ewentualnego zasiedlenia analizowanego terenu miasta Radków przez mniejszości narodowe zakłada się, iż stanowią one będą integralną część społeczności miasta i nie spowodują negatywnych zjawisk społecznych.

2.2.5. Partnerstwo

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Radków na lata 2010-2013 został opracowany dzięki zaangażowaniu reprezentantów społeczności lokalnej miasta Radkowa. Jest to niezwykle ważne, gdyż skuteczność osiągnięcia celów rewitalizacji obszaru wsparcia z zakresu mieszkalnictwa zależy nie tylko od inicjatywy władzy publicznej, ale także w dużej mierze od zaangażowania wszystkich jej potencjalnych uczestników. Władze Gminy Radków pełnią istotną rolę jako inicjator działań rewitalizacyjnych, jednak kompleksowe przeprowadzenie tego procesu i osiągnięcie tym samym wymiernych korzyści społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych nie jest możliwe bez aktywnego udziału zarządców budynków mieszkalnych i wspólnot mieszkaniowych.

Szczegółowe wymagania odnośnie projektów realizowanych w formie partnerstwa zawarte są w dokumencie *„Wytycznych Programowych Instytucji Zarządzającej RPO WD w zakresie ogólnych zasad przygotowania i realizacji projektów w formie partnerstwa w ramach RPO WD na lata 2007-2013, z wyłączeniem działania 1.1. i 1”*.

W przypadku projektów partnerskich opartych o umowę partnerską zawartą pomiędzy podmiotem publicznym oraz podmiotem spoza sektora finansów publicznych (np. partnerstwo Gmina – wspólnoty mieszkaniowe) zastosowanie znajdują zapisy art. 28 a ust. 4 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, który stanowi, iż podmiot o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, ubiegający się o dofinansowanie, dokonuje wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów, w szczególności jest zobowiązany do:

- 1) ogłoszenia otwartego naboru partnerów w dzienniku ogólnopolskim lub lokalnym oraz w Biuletynie Informacji publicznej; w ogłoszeniu powinien być wskazany termin co najmniej 21 dni na zgłoszenie partnerów,
- 2) uwzględnienia przy wyborze partnerów: zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, doświadczenie w realizacji projektów o podobnym charakterze, współpracę z beneficjentem w trakcie przygotowania projektu,
- 3) podania do publicznej wiadomości informacji o stronach umowy o partnerstwie oraz zakresu zadań partnerów.

Zgodnie z powyższymi przepisami prawa Burmistrz Miasta i Gminy Radków w oparciu o art. 28a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (DZ. U. 2009 nr 84 poz. 712) w związku z przygotowaniem przedsięwzięcia realizowanego w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Radków ogłosił w dniu 18 maja 2010 r. otwarty nabór na partnera/ów spoza sektora finansów publicznych do realizacji projektu w ramach Priorytetu 9 „Miasta” działanie 9.2. RPO WD na lata 2007-2013 „Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie mieszkalnictwa w miastach poniżej 10 tys. mieszkańców”.

Zgodnie z ogłoszeniem oferty składane w ramach konkursu zawierały:

- 1) Dane zgłaszającego (nazwa, adres, telefon, osoba reprezentująca potencjalnego partnera),
- 2) Prawomocną uchwałę właścicieli lokali nt. zgody na realizację inwestycji opisanej w karcie propozycji projektu,
- 3) Kosztorys inwestorski na wykonanie zadań remontowych wskazanych w karcie zgłoszenia przedsięwzięcia,
- 4) Zobowiązanie do przygotowania dokumentacji technicznej i uzyskania niezbędnych pozwoleń,
- 5) Zapewnienia środków finansowych w wysokości określonej w karcie zgłoszenia przedsięwzięcia (np. potwierdzenie z banku prowadzącego rachunek o posiadanych środkach finansowych, kserokopia umowy kredytowej lub promesy kredytowej),
- 6) Kartę zgłoszenia przedsięwzięcia.

Wybór partnerów i ich projektów odbył się o następujące kryteria:

1. Partnerem może być: spółdzielnia mieszkaniowa lub wspólnota mieszkaniowa,
2. Partner powinien dysponować ugruntowaną strukturą organizacyjną,
3. Partner powinien posiadać zabezpieczone środki finansowe na realizację przedsięwzięcia,
4. Partner powinien posiadać kompletną dokumentację techniczną i kosztorysową
5. Zadanie znajduje się na wyznaczonym obszarze wsparcia,
6. Potencjalny Partner wypełni „Kartę zgłoszenia przedsięwzięcia”,
7. Partner wykaże zgodność działania z celami partnerstwa,
8. „Kartę zgłoszenia przedsięwzięcia” należy złożyć do dnia 8 czerwca 2010 r.

W celu zapewnienia prawidłowego przebiegu naboru na partnerów Postanowieniem nr 34/10 Burmistrza Miasta i Gminy Radków z dnia 7 czerwca 2010 r. powołano Komisję Konkursową.

Stworzono również „Regulamin konkursu na wybór partnera”, określający cele i warunki uczestnictwa w konkursie, cel naboru, tryb rozpatrywania ofert i wybór partnera.

W dniu 8 czerwca 2010 r. Komisja Konkursowa, w oparciu o zgłoszenia dokonała wyboru Partnera do realizacji projektu w ramach Priorytetu 9 „Miasta” działanie 9.2. RPO WD na lata 2007-2013 „Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie mieszkalnictwa w miastach poniżej 10 tys. mieszkańców”.

W przypadku realizacji projektu partnerskiego z zakresu mieszkalnictwa, lider projektu przekaże dofinansowanie pochodzące ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 partnerom projektu w oparciu o zasady pomocy de minimis.

2.2.7. Zarządzanie LPR

Proces wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Radków rozpocznie się w momencie przyjęcia dokumentu przez Radę Miejską. Wszelkie zmiany w dokumencie inicjowane przez Burmistrza Miasta, zespół opracowujący i monitorujący przebieg Programu oraz podmioty uczestniczące w procesie rewitalizacji będą wymagały uchwalenia przez Radę.

Kolejnym etapem będzie przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej w kontekście o ubieganie się o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 wybranego Projektu. Realizacja projektów zatwierdzonych do współfinansowania z funduszy strukturalnych będzie kolejnym etapem wdrażania.

Gmina Radków będzie pełniła funkcję zarówno Lidera Porozumienia i Beneficjenta zgłoszonego do dofinansowania Projektu, jak również funkcję instytucji odpowiedzialnej za koordynację wdrażania i monitorowanie efektów realizacji Programu.

Pracownicy Urzędu Miasta i Gminy w Radkowie odpowiedzialnego za realizację i wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji zadbają w szczególności o:

- ✓ zapewnienie zgodności realizacji Programu z poszczególnymi dokumentami programowymi szczebla lokalnego, krajowego i unijnego,

- ✓ koordynację działań podjętych w zakresie realizacji poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych,
- ✓ zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Programu,
- ✓ koordynację zgodności realizacji Projektu z założonym celem,
- ✓ koordynowanie działań informacyjnych i promocyjnych,
- ✓ oceną zamierzonych celów Projektu.

Monitorowanie wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Radków prowadzone będzie przez kompetentnych pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Radkowie. Monitorowanie jest procesem, który ma za zadanie analizę stanu zaawansowania projektu i jego zgodności z postawionymi celami. W związku z tym weryfikowane będą w szczególności ilościowe i jakościowe informacje na temat wdrażanych projektów i całego Programu w aspekcie finansowym i rzeczowym. Celem takiej analizy będzie zapewnienie zgodności realizacji projektów i Programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami. Pomiar wartości wskaźników będzie dokonywany, w zależności od ich kategorii (produkt, rezultat, oddziaływanie) - kwartalnie, półrocznie i rocznie oraz zostanie wpisany do cyklicznych sprawozdań.

Wykonalność poszczególnych zadań procesu inwestycyjnego na bieżąco będzie kontrolowana przez uprawnionych inspektorów nadzoru budowlanego, w celu wykonania wszelkich prac budowlanych zgodnie z zasadami określonymi w Prawie Budowlanym, przy ścisłym zachowaniu warunków BHP oraz zgodnie z krajowymi przepisami i rozporządzeniami oraz obowiązującymi normami.

Ocena Lokalnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie:

- ✓ przed realizacją Programu (ex-ante),
- ✓ na bieżąco w trakcie trwania okresu rewitalizacji (on-going),
- ✓ po jego zakończeniu (ex-post).

Ocena LPR ma służyć w szczególności oszacowaniu długotrwałych efektów związanych z poszczególnymi projektami inwestycyjnymi. Należy zaznaczyć, iż na poszczególnych etapach realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji opinia publiczna na bieżąco informowana będzie o postępach prac.

Szczegółowy zakres obowiązków państwa członkowskiego i instytucji zarządzającej w zakresie promocji i informacji zawarty został w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1828/2006 ustanawiającym szczególne zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego ogólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności oraz Rozporządzenia (WE) 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

2.3. Metoda identyfikacji obszaru wsparcia

Podstawą wyboru metody identyfikacji obszaru wsparcia były *„Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa”* oraz *„Wytyczne dotyczące przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji jako podstawy udzielania wsparcia z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013”*.

Przy wyznaczaniu obszaru wsparcia wzięto pod uwagę wytyczne Komisji Europejskiej, która w Art. 47 ust. 1 *Rozporządzenia 1828/2006* określiła następujące kryteria w oparciu o które należy definiować obszary objęte interwencją w zakresie mieszkalnictwa w ramach procesu rewitalizacji:

- ✓ **wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,**
- ✓ **wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,**
- ✓ **wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,**
- ✓ **niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,**
- ✓ **porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.**

Wybrane kryteria charakteryzują każdą z koniecznych do uwzględnienia sfer: społeczną, gospodarczą i przestrzenną. Inwestycje w zakresie mieszkalnictwa mogą być realizowane wyłącznie na wyznaczonych obszarach wsparcia spełniających łącznie co najmniej trzy z powyższych kryteriów.

Zgodnie z przyjętą metodą, za obszary kwalifikujące się do wsparcia w zakresie mieszkalnictwa należy uznać tylko te, dla których wartości wskaźników są większe (w przypadku wskaźnika „liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób –

mniej) niż wartość referencyjna dla całego województwa dolnośląskiego, co świadczy o występowaniu zjawisk niepożądanych. Za podstawową jednostkę analityczną przyjęto ulicę.

W oparciu o analizę danych statystycznych dostarczonych przez Urząd Miejski w Radkowie, Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku, Wojewódzki Urząd Statystyczny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radkowie oraz informacje dostarczone przez inne jednostki miasta i gminy, sporządzono i wyliczono listę wskaźników pozwalających wskazać obszar kwalifikujący się do wsparcia w ramach rewitalizacji. Wyznaczając obszar rewitalizowany posłużono się następującymi kryteriami:

- **Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego, mierzony liczbą budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków (w %),**
- **Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej, mierzony liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób,**
- **Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia, mierzony liczbą osób korzystających z pomocy społecznej na 1 tys. mieszkańców.**

2.4. Diagnoza miasta pod względem przyjętych kryteriów identyfikacji obszaru wsparcia

Poniżej zaprezentowano diagnozę obszaru wsparcia– obszaru rewitalizacji wyznaczonego w obrębie miasta Radków, pod względem przyjętych kryteriów. W ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji wsparcie otrzymają inwestycje związane z mieszkalnictwem, pozostałe inwestycje wpisane do Programu będą finansowane z innych źródeł. Wartości przyjętych wskaźników porównano z wartościami referencyjnymi dla województwa dolnośląskiego.

NAZWA KRYTERIUM	NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ REFERENCYJNA
Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków [%] *Obszar wsparcia: powyżej wartości referencyjnej	86,6 %
Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób * Obszar wsparcia: poniżej wartości referencyjnej	10,5
Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności *Obszar wsparcia: powyżej wartości referencyjnej	65

KRYTERIUM I: Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego

Tabela 12. Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 na terenie rewitalizowanym miasta Radków

Ulica	Liczba budynków mieszkalnych	Liczba budynków mieszkalnych oddana do użytku przed 1989
Rynek	25	25
Krótką	3	3
Ogrodowa	5	5
Zielona	1	1
Wąska	3	3
Konstytucji 3 Maja	1	1
Kolejowa	3	3
Piastowska (do nr 19)	8	7
Piłsudskiego	7	7
Jagiellońska (do nr 13)	8	8
Bolesław Chrobrego (do nr 16)	8	8
Grunwaldzka (do nr 31)	9	9
RAZEM	81	80

Źródło: Dane UMiG Radków.

Na terenie przewidzianym do rewitalizacji jedynie 1 budynek mieszkalny wybudowano po roku 1989, pozostałe zostały wzniesione przed rokiem 1989. Oznacza to, iż spełniają kryterium zakładające niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

NAZWA KRYTERIUM	NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ REFERENCYJNA	WARTOŚĆ NA OBSZARZE WSPARCIA MIASTA RADKÓW
Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków [%] *Obszar wsparcia: powyżej wartości referencyjnej	86,6 %	98,8%

KRYTERIUM II: Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej

Tabela 14. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na terenie rewitalizowanym miasta Radków

Ulica	Liczba mieszkańców	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób
Rynek	517	18	3,5
Krótka	43	1	2,1
Oгородowa	73	5	6,8
Zielona	12	0	0
Wąska	66	2	3,0
Konstytucji 3 Maja	0	0	0
Kolejowa	120	4	3,3
Piastowska (do nr 19)	115	3	2,6
Piłsudskiego	45	0	0
Jagiellońska (do nr 13)	36	2	5,5
Bolesław Chrobrego (do nr 16)	128	3	2,3
Grunwaldzka (do nr 31)	47	9	19,1
SUMA	1202	47	3,9

Źródło: Dane UMiG Radków.

Kolejnym kryterium brany pod uwagę przy wyznaczaniu obszaru wsparcia był niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej. Na obszarze przewidzianym do rewitalizacji działalność gospodarczą prowadzi 47 podmiotów, co w przeliczeniu na 100 osób daje wskaźnik 3,9. Założony wskaźnik dla województwa dolnośląskiego wynosi 10,5 podmiotu gospodarczego i jest znacznie wyższy niż ten w Radkowie.

NAZWA KRYTERIUM	NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ REFERENCYJNA	WARTOŚĆ NA OBSZARZE WSPARCIA MIASTA RADKÓW
Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób * Obszar wsparcia: poniżej wartości referencyjnej	10,5	3,9

KRYTERIUM III: Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia

Tabela 15. Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na terenie rewitalizowanym miasta Radków

Ulica	Liczba mieszkańców	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności
Rynek	517	101	195,6
Krótka	43	18	418,6
Oгородowa	73	10	137,0
Zielona	12	0	0
Wąska	66	18	272,7
Konstytucji 3 Maja	0	0	0
Kolejowa	120	11	91,7
Piastowska (do nr 19)	115	10	87,0
Piłsudskiego	45	4	88,9
Jagiellońska (do nr 13)	36	0	0
Bolesław Chrobrego (do nr 16)	128	3	23,4
Grunwaldzka (do nr 31)	47	5	106,4
SUMA	1202	180	149,7

Źródło: Dane UMIG Radków.

NAZWA KRYTERIUM	NAZWA WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ REFERENCYJNA	WARTOŚĆ NA OBSZARZE WSPARCIA MIASTA RADKÓW
Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności *Obszar wsparcia: powyżej wartości referencyjnej	65	149,7

Ostatnim kryterium na podstawie którego wyznaczono obszar wsparcia – obszar rewitalizacji, był wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia. Liczba korzystających z zasiłków pomocy społecznej na obszarze wsparcia w Radkowie wynosi blisko 150 osób na 1 tys. mieszkańców. Jest to wartość znacznie przekraczająca wskaźnik dla województwa dolnośląskiego, który wynosi 65 osób.

WYZNACZONY OBSZAR WSPARCIA MIASTA RADKÓW

Na podstawie analiz i zestawień statystycznych zaprezentowanych powyżej, wyznaczony został obszar wsparcia, na którym występują niepożądane zjawiska społeczne, (wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia, niski poziom prowadzenia działalności gospodarczej oraz niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego), które mają wyższe natężenie niż analogiczne dane dla województwa dolnośląskiego. **Obszar rewitalizacji zamieszkiwany jest przez 1202 osoby.** W skład obszaru rewitalizacji wchodzi następujące ulice miasta Radków: **Rynek, Krótka, Ogrodowa, Zielona, Wąska, Konstytucji 3 Maja, Kolejowa, Piłsudskiego, Piastowska (do nr 19), Jagiellońska (do nr 13), Bolesława Chrobrego (do nr 16) oraz Grunwaldzka (do nr 31).** Mapa wyznaczonym obszarem wsparcia została zaprezentowana w Rozdziale IV niniejszego opracowania.

Analizowany obszar spełnia jednocześnie trzy wskaźniki określone w „Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa”. W związku z tym istnieją wystarczające podstawy do uznania tego obszaru miasta Radków jako obszaru wsparcia. Wszystkie zadania inwestycyjne z zakresu mieszkalnictwa przewidziane do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji zostaną przeprowadzone na wyznaczonym obszarze wsparcia.

III. Diagnoza obszaru wsparcia

1. Analiza SWOT

Analiza SWOT (z ang. - strengths, weaknesses, opportunities, threats) jest wykorzystywana do analizy wewnętrznych silnych i słabych stron zidentyfikowanego obszaru wsparcia oraz zewnętrznych szans i zagrożeń, z którymi miasto Radków musi się konfrontować. Może być wykorzystywana zarówno jako narzędzie do ogólnej analizy funkcjonowania wyznaczonego obszaru w otoczeniu, ale także może dotyczyć konkretnych problemów i podejmowanych działań rewitalizacyjnych.

Analiza SWOT uwzględnia trzy podstawowe etapy:

- koncentracja na wewnętrznych silnych i słabych stronach miasta z uwzględnieniem wyznaczonego obszaru wsparcia oraz zewnętrznych szansach i zagrożeniach,
- sytuacja w sferach społecznych, ekologiczno- przestrzennych i gospodarczych oraz jest analizowana pod kątem – jakie mocne strony projektu należy wzmocnić, aby uniknąć pojawiających się zagrożeń oraz jak wykorzystać rodzące się szanse w celu zminimalizowania słabych stron obszaru,
- na podstawie analizy dokonanej w dwóch powyższych podpunktach formułuje się cele rewitalizacji, który jest wzbogacany i doprecyzowany za pomocą innych metod analizy.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • stabilna gospodarka miasta, • proinwestycyjna polityka gminy, • miasto Radków przyjazne ludziom młodym- atrakcyjne miejsce do osiedlenia się, • prowadzenie procesów odnowy historycznej części miasta, • aktywna działalność remontowa mieszkańców miasta, • aktywizacja społeczno- gospodarcza i chęć podejmowania inicjatyw przez mieszkańców Radkowa, • wyposażenie zasobu mieszkaniowego w podstawową infrastrukturę techniczną, • rosnący popyt na mieszkania,	<ul style="list-style-type: none"> • niekorzystna struktura wiekowa zasobu mieszkaniowego, • dekapitalizacja historycznej zabudowy miejskiej, • wzrost zapotrzebowania na mieszkania komunalne i socjalne, przy niskich możliwościach zaspokojenia przez gminę, • dekapitalizacja i niszczenie zasobu mieszkalnego, • narastające patologie społeczne, w konsekwencji prowadzące do ubóstwa, apatii i bierności społeczności lokalnej • opóźnienie w modernizacji infrastruktury publicznej i społecznej • niski standard obiektów małej architektury i

<ul style="list-style-type: none"> • rezerwy terenów pod budownictwo mieszkalne, • dobrze wykształcona sieć osadnicza o rozwiniętej strukturze funkcjonalnej, • ugruntowana pozycja i doświadczenie Gminy w podejmowaniu działań inwestycyjnych, • zdolność organizacyjna i instytucjonalna Gminy do przeprowadzenia inwestycji.	<p>terenów zielonych na osiedlach mieszkaniowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbyt niski stopień prowadzonych inwestycji, • wysokie ceny gruntu pod budownictwo mieszkaniowe.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • korzystne prawo samorządowe, • urbanizacja obszaru, • zwiększenie roli sektora mieszkaniowego w polityce gospodarczej miasta, • przygotowanie i uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe, • zwiększenie zakresu prac remontowych i modernizacyjnych, • partnerstwo różnych grup właścicieli w obszarze gospodarki mieszkaniowej, • chęć podejmowania inicjatyw przez mieszkańców miasta, • zwiększająca się liczba kredytów na cele mieszkaniowe, • dostępne środki unijne na lata 2007-2013 umożliwiające finansowanie projektów z zakresu rewitalizacji.	<ul style="list-style-type: none"> • niskie tempo rozwoju budownictwa mieszkaniowego w stosunku do realnych potrzeb, • niekorzystne zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, • odpływ ludzi młodych do większych ośrodków miejskich, • ujemne saldo migracji, • opóźnienie w rozwoju infrastruktury technicznej, • brak poczucia tożsamości regionalnej społeczeństwa, • kryzys gospodarczy i niekorzystne procesy ekonomiczne w kraju i na świecie • zmienność przepisów prawa dotyczących gospodarki mieszkaniowej, • zubożenie mieszkańców, • brak działań na rzecz tworzenia lokalnych więzi i aktywności społecznej, • niestabilna polityka finansowa państwa.

3.2. Zidentyfikowane problemy wyznaczonego obszaru wsparcia

W obszarze wyznaczonym do wsparcia w ramach Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Radków można zauważyć negatywne tendencje społeczno- ekonomiczne. Rewitalizacja jest niezbędnym warunkiem w osiąganiu zrównoważonego rozwoju miasta i stanowi szansę na uporządkowanie zaniedbanych zasobów mieszkaniowych. Podejmowane działania wynikają z konieczności prowadzenia przez władze publiczne polityki sprzyjającej zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych obywateli, a w szczególności potrzeb gospodarstw domowych o niskich dochodach. Główne problemy występujące w Radkowie, szczególnie na obszarze wsparcia wyznaczonym przez Lokalny Program Rewitalizacji uwzględniają szerokie spektrum w

obszarze **ekologiczno- przestrzennym, społecznym i gospodarczym**. Do głównych problemów występujących na tym obszarze należy zaliczyć:

✓ **Niekorzystną strukturę wiekową zasobu mieszkaniowego oraz konieczność niezwłocznego podjęcia działań remontowych i modernizacyjnych**

Zahamowanie negatywnych zjawisk społecznych dotyczących mieszkańców obszaru wsparcia, a w szczególności niskiego w porównaniu z innymi rejonami miasta i średnią województwa poziomem wartości zasobu mieszkaniowego jest realizacja działań zwiększających poczucie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego mieszkańców.

W większości przedwojenna zabudowa miasta, zwłaszcza centrum zlokalizowanego wokół rynku, wymaga pilnych remontów. Szczególnie zniszczone są części wspólne budynków mieszkalnych: elewacje zewnętrzne budynków (odpadający tynk, zniszczone cenne elementy zdobnicze i detale architektoniczne), zniszczona stolarka okienna i drzwiowa (wypatrzone okna i drzwi, powybijane szyby), zdewastowane klatki schodowe i korytarze, a także wejścia wspólne. Napraw wymagają pokrycia dachowe, których stan stanowi niekiedy zagrożenie dla przechodniów. Niebezpieczeństwo w użytkowaniu budynków stanowią także przestarzałe i niesprawne instalacje techniczne. Zniszczona jest także izolacja pionowa i pozioma przeciwwilgociowa. Wieloletnie zaniedbania w tej dziedzinie, przyczyniły się do znacznego stopnia dekapitalizacji tkanki urbanistyczno-architektonicznej miasta. Na obszarze wsparcia istnieje znaczny odsetek budynków mieszkalnych, które zamiast błyszczeć i być piękną wizytówką miasta – szpecą i z dnia na dzień coraz bardziej popadają w ruinę. W wyniku tego na obszarze wsparcia występuje zjawisko niskiej jakości warunków życia mieszkańców, którzy muszą mieszkać w zniszczonych i zaniedbanych budynkach. Ponadto istnieje zagrożenie bezpieczeństwa przebywania ludzi w zdewastowanych budynkach. Renowacja części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych jest konieczna przede wszystkim dla poprawy standardu zamieszkania. W związku z powyższymi faktami miasto planuje remont budynków, które w pierwszej kolejności zagrażają zdrowiu mieszkańców oraz stanowią o negatywnym wizerunku miasta.

✓ **Zubożenie społeczeństwa, narastające patologie społeczne, bierność i apatia społeczna**

W wyniku występującej na wyznaczonym obszarze rewitalizacji zjawiska niskiej jakości warunków życia mieszkańców, na wyznaczonym obszarze spotyka się wysoki stopień ubożenia społeczeństwa. Wielu mieszkańców, pozbawionych perspektyw godnego życia, zmuszona jest korzystać z pomocy społecznej.

Degradacja tkanki urbanistyczno – architektonicznej miasta prowadzi nie tylko do dekapitalizacji substancji, ale także do powstawania poważnych problemów społecznych, co skutkuje pauperyzacją mieszkańców. Na terenie przeznaczonym do rewitalizacji można zidentyfikować następujące problemy:

- zubożenie mieszkańców,
- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
- wysokie bezrobocie,
- spadek potencjału i aktywności gospodarczej mieszkańców,
- wysokie natężenie występowania zjawisk patologicznych.

Mając powyższe na uwadze, proces rewitalizacji ma silne uzasadnienie ze względów społecznych i przyczynia się do zlikwidowania najważniejszych problemów społecznych występujących na obszarze wsparcia. Rewitalizacja jest sposobem na podejmowanie działań zapobiegających negatywnym zjawiskom poprzez zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców, a także wpływa na wyrównanie szans rozwojowych osobom z obszarów zdegradowanych.

- ✓ **Konieczność podejmowania przez miasto inicjatyw w zakresie aktywnej działalności remontowej zasobu mieszkaniowego pomimo braku wystarczających środków finansowych**

Przepis Art. 75 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że władze publiczne prowadzą politykę sprzyjającą zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych obywateli. Ustawa o samorządzie gminnym, w Art. 7 stanowi, że zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gmin (miast) określając przy tym jakie sprawy, w szczególności, uznaje się za realizację zadań własnych. Ponad dziesięć lat po wprowadzeniu ustroju samorządowego i ustaleniu zakresu zadań własnych gmin (miast) przyjęta została ustawa o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu Cywilnego, z dnia 21 czerwca 2001 r. Ta podstawowa dla mieszkalnictwa regulacja odnosi się do zadań własnych miast gminy dotyczące mieszkalnictwa w szczególności w zakresie:

- tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej, które stanowi zadanie własne każdego miasta (gminy) [art.4. ust.1],
- obowiązku samorządu terytorialnego w zakresie zapewnienia, w wypadkach przewidzianych w ustawie, lokali socjalnych i zamiennych, a także zaspokajania potrzeb mieszkaniowych gospodarstw domowych o niskich dochodach[art.4 . ust.1].

Miasto Radków pomimo ustawowych zobowiązań nie posiada wystarczającej ilości środków finansowych dla realizacji zadań własnych. Pomimo proinwestycyjnej polityki gminy oraz starań o zwiększenie roli sektora mieszkaniowego w polityce gospodarczej miasta, możliwości Radkowa są bardzo ograniczone. Gmina Radków posiada pełną zdolność organizacyjną i instytucjonalną do prowadzenia inwestycji. Dodatkowym atutem jest ugruntowana pozycja i doświadczenie w podejmowaniu działań inwestycyjnych. Szansą na realizację zadań własnych jednostki jest pozyskiwanie dostępnych, zewnętrznych źródeł finansowania na zadania z zakresu mieszkalnictwa, w tym funduszy unijnych.

✓ **Konieczność poprawy wizerunku miasta oraz jego atrakcyjności turystycznej**

Problemy sfery gospodarczej występujące na obszarze wsparcia wynikają m.in. z potrzeby poprawy wizerunku miasta oraz potrzeby poprawy jego atrakcyjności turystycznej. Jako jedno z najstarszych miast na Ziemi Kłodzkiej, Radków zachował średniowieczny układ urbanistyczny w obrębie starego miasta oraz duży zespół zabytkowej zabudowy. Cała Gmina Radków jest obszarem o ogromnym i niestety nie wykorzystanym w pełni potencjale turystycznym, pełnym osobliwości przyrodniczych i kulturalnych oraz silnie rozwiniętą siecią szlaków turystycznych o zróżnicowanym stopniu trudności. Turyści odwiedzający ten teren szczególną uwagę poświęcają osobliwościami przyrodniczym i krajobrazowym Gór Stołowych oraz Wambierzycom, marginalizując historyczne atrakcje Radkowa. Władze miasta, mając na uwadze konieczność rozwoju potencjału turystycznego podjęły inicjatywy w zakresie przywrócenie historycznego, kulturowego oraz turystycznego charakteru miasta. Do głównych inwestycji należy zaliczyć: przebudowę przyziemia zabytkowego budynku Ratusza na Centrum Kulturalne, przywrócenie historycznego wyglądu Ratusza m.in. poprzez restaurację zabytkowej fasady i detali architektonicznych, remont nawierzchni Rynku, budowę Amfiteatru przy ul. Kościelnej, przeniesienie miejsc parkingowych z historycznego i zabytkowego Rynku na obrzeża miasta. Zaplanowane zadania z zakresu rewitalizacji zasobu mieszkaniowego są w pełni kompatybilne z prowadzonymi inicjatywami. Modernizacja tych obiektów pozwoli wykorzystać atuty turystyczne tego miejsca i jednocześnie zapewni wzrost atrakcyjności miasta poprzez poprawę estetyki zasobów mieszkaniowych. Rewitalizacja skoncentrowana na tej części miasta doprowadzi do odzyskania i podwyższenia jej wartości funkcjonalnej, ekonomicznej, kulturowej, turystycznej i historycznej.

Poniższe fotografie prezentują zabytkowy charakter centrum miasta Radkowa:

INSTYTUT ZARZĄDZANIA I SAMORZĄDNOŚCI®
INSTITUTE OF MANAGEMENT AND SELF-GOVERNING

Fotografia 1. Historyczne Centrum miasta Radków

Źródło: www.google.pl

Fotografia 2. Historyczne Centrum miasta Radków

Źródło: www.google.pl

3.3. Cele

3.3.1. Zidentyfikowane cele rewitalizacji

NADRZĘDNY CEL LPR

Podjęcie zintegrowanych działań w zakresie ożywienia zdegradowanego obszaru miasta Radków w aspekcie społecznym, infrastrukturalnym i gospodarczym, mające na celu przywrócenie ładu przestrzennego wyznaczonego obszaru, wzrost potencjału turystycznego, kulturowego i historycznego miasta oraz poprawę warunków życia mieszkańców poprzez zahamowanie postępującej degradacji istniejącego zasobu mieszkaniowego stanowiącego dziedzictwo kulturowe i historyczne

Działania podejmowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji mają na celu przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom, występujących na wyznaczonym obszarze wsparcia. Poniższe cele szczegółowe rewitalizacji miasta Radków osadzono w 3 podstawowych sferach: **ekologiczno- przestrzennej, społecznej i gospodarczej.**

3.3.2. Wskaźniki z wyszczególnionymi wartościami docelowymi

Przez rezultaty LPR należy rozumieć korzyści, które w wyniku jego wdrożenia będą udziałem odbiorców bezpośrednio po zakończeniu planowanych działań rewitalizacyjnych.

Typ wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Rok osiągnięcia wartości docelowej	Wartość wskaźnika
Rezultat	Liczba osób zamieszkujących budynek mieszkalny wielorodzinny poddany renowacji [os.]	2013	207
	Liczba bezpośrednich utworzonych miejsc pracy (etaty)	2013	0
	- w tym kobiety (etaty)	2013	0

Przez produkt, będący wynikiem wdrożenia LPR, należy rozumieć bezpośredni, materialny, policzalny efekt procesu rewitalizacji.

Typ wskaźnika	Nazwa wskaźnika	Rok osiągnięcia wartości docelowej	Wartość wskaźnika
Produkt	Liczba budynków mieszkalnych poddanych renowacji [szt.]	2013	5

3.4. Charakterystyka planowanego przedsięwzięcia

Planowane do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji przedsięwzięcie polega zgodnie z Art. 47 Rozporządzenia (WE) nr 1828/2006 na renowacji części wspólnej budynków mieszkalnych, zlokalizowanych w Radkowie przy: ul. Rynek 11, 25, 29; ul. Kolejowej 13; ul. Jagiellońskiej 11.

Poniżej przedstawiono krótką charakterystykę planowanych do wykonania prac budowlanych w poszczególnych budynkach mieszkalnych, wraz z fotografiami stanu istniejącego.

Tabela 16. Charakterystyka planowanego przedsięwzięcia z zakresu mieszkalnictwa

Budynek przy ul. Kolejowej 13 (własność Spółdzielni Mieszkaniowej w Nowej Rudzie- Partner Projektu)

FOTOGRAFIE STANU ISTNIEJĄCEGO

Zakres planowanych prac:

- docieplenie ścian zewnętrznych budynku,
- wymiana pokrycia dachu, włązów dachowych, rynien, rur spustowych, obróbek blacharskich,
- remont kominów,
- wymiana schodów zewnętrznych do budynku,
- wymiana okien piwnicznych.

Oczekiwane efekty:

- wstrzymanie postępującej degradacji budynku,
- nadanie budynkowi estetycznego wyglądu,
- zmniejszenie współczynnika przenikania ciepła do wartości normatywnej,
- poprawa wizerunku budynku znajdującego się w centrum miasta.

Budynek przy ul. Rynek 29 (własność Spółdzielni Mieszkaniowej w Nowej Rudzie- Partner Projektu)

FOTOGRAFIE STANU ISTNIEJĄCEGO

Zakres planowanych prac:

- docieplenie ścian zewnętrznych budynku,
- wymiana pokrycia dachu, włazów dachowych, rynien, rur spustowych, obróbek blacharskich,
- remont kominów,
- wymiana schodów zewnętrznych do budynku,
- wymiana okien piwnicznych.

Oczekiwane efekty:

- wstrzymanie postępującej degradacji budynku,
- nadanie budynkowi estetycznego wyglądu,
- zmniejszenie współczynnika przenikania ciepła do wartości normatywnej,
- poprawa wizerunku budynku znajdującego się w ścisłym, zabytkowym centrum miasta.

Budynek przy ul. Rynek 11 (własność Gminy Radków)

FOTOGRAFIA STANU ISTNIEJĄCEGO

Zakres planowanych prac:

- wymiana tynków zwykłych na renowacyjne,
- wymiana i naprawa tynków elewacyjnych z malowaniem,
- wymiana pokrycia dachu, rynien, rur spustowych, obróbek blacharskich,
- remont kominów,
- wykonanie instalacji od mroźniowej rynien i rur spustowych,
- wymiana okien strychowych.

Oczekiwane efekty:

- wstrzymanie postępującej degradacji budynku,
- nadanie budynkowi estetycznego wyglądu,
- poprawa wizerunku budynku znajdującego się w ścisłym, zabytkowym centrum miasta.

Budynek przy ul. Rynek 25 (własność Gminy Radków)

FOTOGRAFIA STANU ISTNIEJĄCEGO

Zakres planowanych prac:

- wymiana tynków elewacji wraz z amlowaniem,
- remont ozdób architektonicznych
- remont kominów,
- wykonanie instalacji od mroźniowej rynien i rur spustowych,
- wymiana okien strychowych.

Oczekiwane efekty:

- wstrzymanie postępującej degradacji budynku,
- nadanie budynkowi estetycznego wyglądu,
- przywrócenie zabytkowych detali architektonicznych,
- poprawa wizerunku budynku znajdującego się w ścisłym, zabytkowym centrum miasta.

Budynek przy ul. Jagiellońska 11 (własność Gminy Radków)

FOTOGRAFIE STANU ISTNIEJĄCEGO

Zakres planowanych prac:

- wymiana tynków z malowaniem,
- renowacja istniejących elementów drewnianych budynku (m.in. obicie ścian, okiennice, lukarny),
- wymiana pokrycia dachu, rynien, rur spustowych, obróbek blacharskich,
- remont kominów i włazów dachowych,
- wykonanie instalacji od mroźniowej rynien i rur spustowych,
- wymiana okien strychowych i na klatce schodowej.

Oczekiwane efekty:

- wstrzymanie postępującej degradacji budynku,
- nadanie budynkowi estetycznego wyglądu,
- renowacja drewnianych detali architektonicznych,
- poprawa wizerunku budynku znajdującego się w ścisłym, zabytkowym centrum miasta.

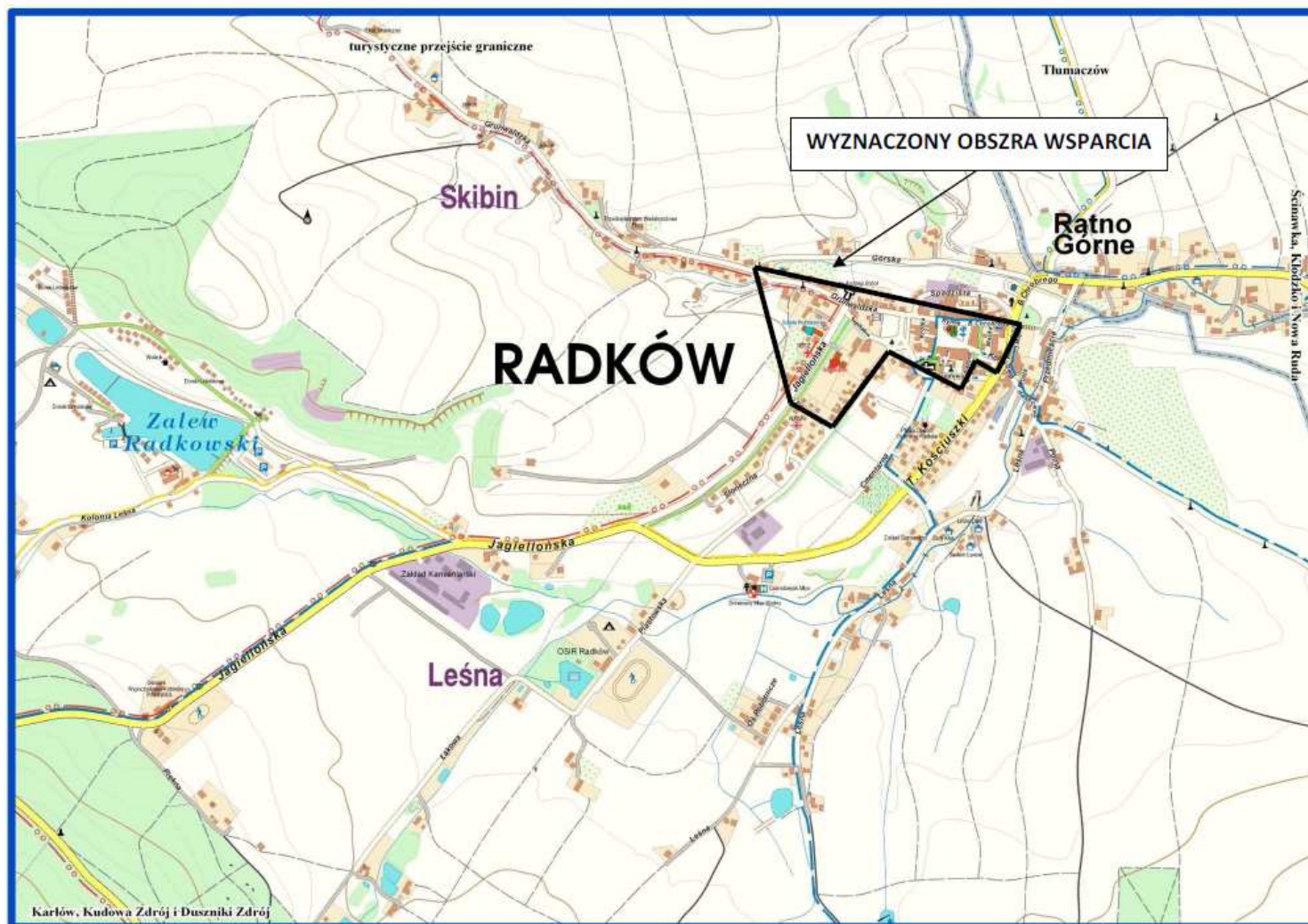
IV. Zakres przestrzenny obszaru wsparcia

4.1. Mapa lokalizująca obszar interwencji

Na podstawie analiz i zestawień statystycznych zaprezentowanych w poprzednich rozdziałach, wyznaczony został obszar wsparcia, na którym występują niepożądane zjawiska społeczne, (wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia, niski poziom prowadzenia działalności gospodarczej oraz niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego), które mają wyższe natężenie niż analogiczne dane dla województwa dolnośląskiego. **Obszar rewitalizacji zamieszkiwany jest przez 1202 osoby.** W skład obszaru rewitalizacji wchodzi następujące ulice miasta Radków: **Rynek, Krótka, Ogrodowa, Zielona, Wąska, Konstytucji 3 Maja, Kolejowa, Piłsudskiego, Piastowska (do nr 19), Jagiellońska (do nr 13), Bolesława Chrobrego (do nr 16) oraz Grunwaldzka (do nr 31).** Poniższa mapa prezentuje obszar rewitalizowany na tle miasta Radków.

Rysunek 3. Obszar rewitalizacji miasta Radków

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMIG w Radkowie.

4.2. Mapa z naniesioną lokalizacją przedsięwzięcia z zakresu mieszkalnictwa na wyznaczonym obszarze wsparcia

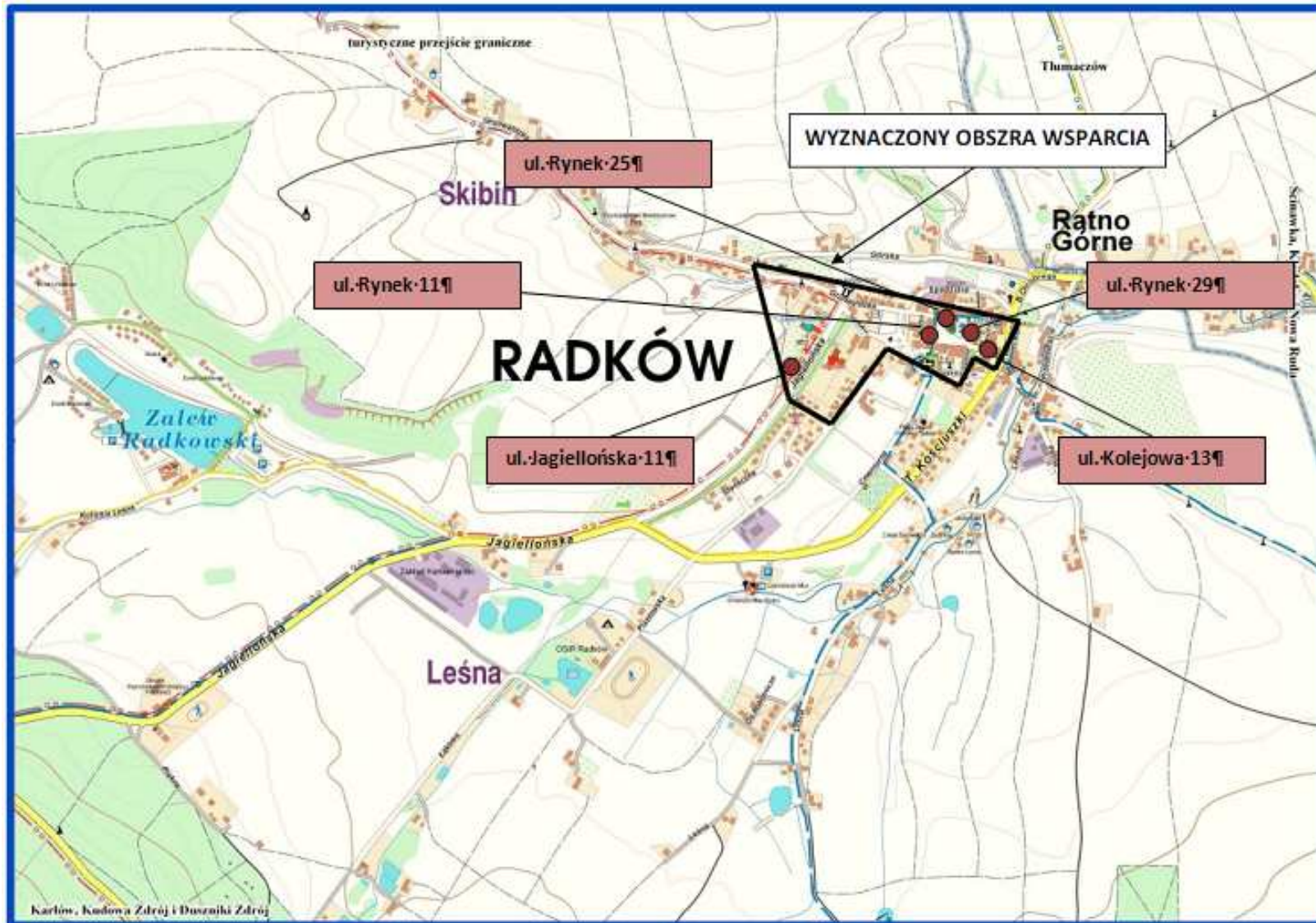
Poniższy rysunek prezentuje lokalizację poszczególnych budynków objętych rewitalizacją w ramach planowanego przez miasto Radków przedsięwzięcia z zakresu mieszkalnictwa.

W ramach Programu rewitalizacji poddane zostaną części wspólne obiektów mieszkalnych zlokalizowanych przy:

- ✓ ul. Rynek 11 (własność Gminy Radków),
- ✓ ul. Rynek 25 (własność Gminy Radków),
- ✓ ul. Jagiellońska 11 (własność Gminy Radków),
- ✓ ul. Kolejowa 13 (własność Spółdzielni Mieszkaniowej w Nowej Rudzie),
- ✓ ul. Rynek 29 (własność Spółdzielni Mieszkaniowej w Nowej Rudzie).

Rysunek 4. Lokalizacja przedsięwzięcia z zakresu mieszkalnictwa na obszarze wsparcia

V. Ocena oddziaływania LPR na środowisko

Zgodnie z Wytycznymi *Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa* ocena oddziaływania na środowisko stanowi istotny element procesu inwestycyjnego zgodnie z prawem wspólnotowym i krajowym, w kontekście inwestycji współfinansowanych ze środków publicznych. Dodatkowo w przedstawionym dokumencie uwzględniono konieczność przeprowadzenia oceny wpływu programów rewitalizacji na środowisko zgodnie z wymogami *Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001)*. Zgodnie z wykładnią Ministerstwa Środowiska dotyczącą przeprowadzania postępowania w sprawie oceny oddziaływania skutków realizacji planów i programów do lokalnych planów rewitalizacji dołączanych do projektów finansowanych w ramach RPO, należy dołączyć stosowne informacje i uzgodnienia związane z przeprowadzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko lub dokumenty mówiące o odstąpieniu od tej procedury.

Dokumenty wymagające przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko kwalifikuje się na podstawie art. 46 i 47 *Ustawy z dnia 03.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199 z 2008 r., poz. 1227)*. Lokalny Program Rewitalizacji, jako dokument, który winien być analizowany w świetle w art. 47 Uoos, będzie wymagał przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania, jeżeli organ opracowujący taki program stwierdzi, że ten wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i że realizacja postanowień dokumentu może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Analizy w zakresie rodzaju i charakteru projektowanych przedsięwzięć, jako przesłanki, będącej podstawą przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, należy dokonać w oparciu o *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257 poz. 2573 ze zm.)* oraz *Dyrektywy Rady z dnia 27 czerwca 1985 r w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne*, biorąc pod uwagę powiązania między przedsięwzięciami i kumulowanie się oddziaływań. Niezwykle ważną okolicznością jaką należy

brać pod uwagę przy tworzeniu programu rewitalizacji jest aktualny stan środowiska na obszarze, którego program dotyczy, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów gdzie są przekroczone standardy jakości środowiska (np. wynikające z *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy - CAFE*).

W przypadku gdy organ opracowujący program rewitalizacji, w uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, stwierdzi, że dokument ten wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i że realizacja postanowień dokumentu może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko, poddaje program strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Ocena polega na opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko i poddaniu jej wraz z projektem programu rewitalizacji opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, przy jednoczesnym zapewnieniu udziału społeczeństwa. Poddanie programu strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, o której mowa w Dziale IV Uooś, nie zwalnia z obowiązku poddania odrębnej procedurze oceny oddziaływania każdego z przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub mogących znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000, projektowanych na terenie, którego dotyczy program rewitalizacji.

Autorzy niniejszego Lokalnego Programu Rewitalizacji przeprowadzili poniższą analizę w zakresie oddziaływania uwzględnionych w LPR inwestycji z zakresu mieszkalnictwa w mieście Radków na środowisko. Podstawę prawną wykonania niniejszej analizy, dotyczącej oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko stanowią:

- ✓ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008, Nr 199. poz. 1227),
- ✓ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.),
- ✓ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. w sprawie rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2004r. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm),

- ✓ Wytyczne w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych z dnia 30 czerwca 2008 r.,
- ✓ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. UE L 197 z 21.7.2001),
- ✓ Dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. UE L 175 z 5.7.1985, z późn. zm.; nowelizacja dyrektywy OOŚ z 26 maja 2003 r. Wprowadza postanowienia Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska),
- ✓ Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm).

Mając na uwadze zakres i charakter planowanych do przeprowadzenia w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji inwestycji z zakresu mieszkalnictwa stwierdzono, iż nie należą one do przedsięwzięć mogących znacząco lub mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko naturalne, zgodnie z *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. w sprawie rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2004r. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm)*. Planowane przedsięwzięcie z zakresu mieszkalnictwa zgodnie z *Dyrektywą Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków* oraz *Dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory*, które zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm)* nie wpływają też na sieć NATURA 2000.

Planowane przedsięwzięcie nie stanowi szczególnych warunków obciążenia środowiska naturalnego ani szczególnych zagrożeń dla środowiska przyrodniczego, zdrowia ludzi i zwierząt. Przy zastosowaniu przepisów branżowych oraz przepisów BHP realizacja przedsięwzięcia nie będzie stanowiła zagrożenia dla środowiska zarówno na etapie jego budowy, jak i podczas eksploatacji.

➤ **Zagrożenia dla środowiska w fazie budowy**

Na etapie prac budowlanych należy ograniczyć zasięg przedsięwzięcia do niezbędnego minimum, adekwatnego do środowiska naturalnego, do potrzeb mieszkańców i turystów odwiedzających Radków. Przedsięwzięcie po odpowiednich zabezpieczeniach w zakresie komponentów środowiskowych nie powinno wprowadzać w zasadzie żadnych istotnych zmian w układzie ekologicznym terenu, a planowane układy instalacyjne powinny stanowić odpowiednie zabezpieczenie dla migracji i emisji zanieczyszczeń do środowiska.

Niniejszy etap związany jest przede wszystkim z pracami rozbiórkowymi i ogólnobudowlanymi oraz z pracami związanymi z zabezpieczeniami istniejących obiektów i zieleni rosnącej w pobliskim sąsiedztwie. *Planowane w ramach Projektu przedsięwzięcie z zakresu mieszkalnictwa wykazuje następujące oddziaływanie na środowisko naturalne:*

• **zanieczyszczenie powietrza**

Przewidywany zakres prac budowlanych nie powoduje znaczących zmian w jakości powietrza. W toku prowadzenia robót może nastąpić okresowy wzrost zanieczyszczenia powietrza spowodowany przez:

- pylenie z powierzchni dróg powodowane wzmożonym ruchem środków transportu oraz urządzeń wykorzystywanych do realizacji robót,
- emisję zanieczyszczeń pochodzących od pracy silników spalinowych sprzętu budowlanego oraz środków transportu.

Pojazdy samochodowe w czasie pracy silników spalinowych emitują gazy, które są źródłem substancji toksycznych. Najbardziej pospolitymi substancjami powstającymi na skutek pracy silników spalinowych są: dwutlenek siarki, tlenek azotu, tlenek węgla, węglowodory, cząstki smoły i sadzy, aldehydy i inne pyły. Odpowiednia organizacja zaplecza budowy nie będzie stanowiła zagrożenia dla jakości powietrza.

• **oddziaływanie akustyczne**

Hałas powodowany podczas prowadzenia robót budowlanych będzie powodowany ruchem pojazdów transportujących materiały budowlane oraz ręcznym sprzętem wykorzystywanym podczas prowadzenia robót. Poziom emitowanego hałasu w trakcie realizacji inwestycji będzie się kształtował różnie w zależności od rodzaju zastosowanego sprzętu budowlanego. W trakcie realizacji robót źródłem emisji hałasu o poziomie przekraczającym 80 dB będzie transport samochodowy materiałów natomiast sporadycznie wykorzystywane maszyny

budowlane mogą być źródłem emisji hałasu o wartości powyżej 90 dB. Poziom hałasu emitowanego do środowiska będzie okresowy, charakteryzujący się dynamiką zmian.

- **gospodarka odpadami**

W przypadku realizacji prac budowlanych wytwórcą odpadów, a zarazem podmiotem odpowiedzialnym za ich gospodarowanie zgodnie z prawem będzie wykonawca inwestycji. W czasie realizacji projektu powstaną następujące odpady:

- odpady opakowaniowe (zmieszane odpady opakowaniowe) – zgodnie z wymogami prawa powinny one być zbierane w specjalnie do tego celu przeznaczonym pojemniku kontenerowym i okresowo wywożone przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwo na podstawie stosownych umów,
- nie segregowane odpady komunalne – powstanie ich wynika z przebywania pracowników wykonujących roboty budowlano-remontowe, zbierane będą w wydzielonym na terenie budowy pojemniku i wywożone przez specjalne przedsiębiorstwo,
- odpady z budowy (gleba, ziemia, kamienie) oraz odpady powstające z rozbiórki niepotrzebnej infrastruktury technicznej (metale, żeliwa i inne).

- **ochrona przyrody**

Obszar wokół planowanych przedsięwzięć z zakresu mieszkalnictwa ma charakter typowo wiejski. W fazie budowy należy stosownie zabezpieczyć teren budowy, w celu maksymalnej ochrony pobliskiej roślinności przed ewentualnym zanieczyszczeniem.

- **Zagrożenia dla środowiska w fazie eksploatacji**

Planowane w ramach Projektu przedsięwzięcie z zakresu mieszkalnictwa po zakończeniu fazy budowy nie będzie oddziaływać negatywnie na środowisko naturalne, nie będzie wprowadzać uciążliwości oraz zanieczyszczeń do komponentów środowiska. Wszelkie zastosowane rozwiązania projektowe są elementami technologii opracowanych zgodnie z najnowszymi trendami współczesnej wiedzy. W fazie użytkowania nie zaistnieje możliwość bezpośredniego zanieczyszczenia gleb, wód i powietrza atmosferycznego.

Zapobieganie wszelkim awariom technicznym prowadzone będzie w oparciu o zastosowanie specjalistycznych systemów ochrony przeciwpożarowej i postępowanie zgodnie ze stosownym prawodawstwem w tej dziedzinie. Po szczegółowej analizie autorzy niniejszego opracowania doszli do wniosku, że planowane do przeprowadzenia przedsięwzięcie z zakresu mieszkalnictwa będzie miało charakter neutralny. Poza nieznacznymi, krótkotrwałymi

uciążliwościami podczas prac w ramach realizacji Projektu i jego eksploatacji, przedsięwzięcie nie będzie stwarzać zagrożeń dla ludzi, środowiska przyrodniczego, dóbr kultury, a także elementów środowiska naturalnego.

Zgodnie z Art. 47 Ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227) „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Niemcza na lata 2010-2013” **nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.**

Mając na uwadze zakres i charakter planowanej do przeprowadzenia w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji inwestycji z zakresu mieszkalnictwa stwierdzono, iż **nie należy ona do przedsięwzięć mogących znacząco lub mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko naturalne**, zgodnie z *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. w sprawie rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2004r. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm)*. Planowane przedsięwzięcie z zakresu mieszkalnictwa zgodnie z *Dyrektywą Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków oraz Dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory*, które zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm)* nie wpływają też na sieć NATURA 2000.

W związku z powyższym realizacja postanowień „Lokalnego Program Rewitalizacji Miasta Niemcza na lata 2010-2013” **nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Dokument nie wyznacza również ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.** Mając powyższe na uwadze dokument pn. „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Niemcza na lata 2010-2013” **nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.**

Załącznik nr 1

Projekt z dziedziny mieszkalnictwa realizowany w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji, który jest przewidziany do wsparcia w ramach priorytetu „Miasta” Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013, w ramach Priorytetu IX „Miasta”, Działania 9.2. „Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie mieszkalnictwa w miastach poniżej 10 tysięcy mieszkańców”:

NAZWA PROJEKTU	WNIOSKODAWCA	CAŁKOWITA WARTOŚĆ PROJEKTU [PLN]	WARTOŚĆ WNIOSKOWANEGO DOFINANSOWANIA [PLN (SZACUNEK W EURO*)	ORIENTACYJNY OKRES REALIZACJI PROJEKTU [ROK]
„Rewitalizacja budynków mieszkalnych przy ulicach: Rynek 11,25,29, Jagiellońskiej 11, oraz Kolejowej 13 w mieście Radków”	Gmina Radków	1 150 000,00	800 000,00 (200 000,00*)	2011 - 2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UMiG w Radkowie.

Uwagi końcowe

Zgodnie z Art. 1 Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. 1994 Nr 24 poz. 83 z późn. zm.) niniejsze Opracowanie objęto prawem autorskim. Wszystkie dane statystyczne zostały udostępnione przez Zamawiającego tylko i wyłącznie na potrzeby niniejszego Opracowania. Przytoczone w dokumencie zapisy, wnioski, wyliczenia i dane liczbowe nie mogą być kopiowane lub też wykorzystywane w jakiegokolwiek innej formie, bez wiedzy i zgody Wykonawcy.